

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG MÅN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

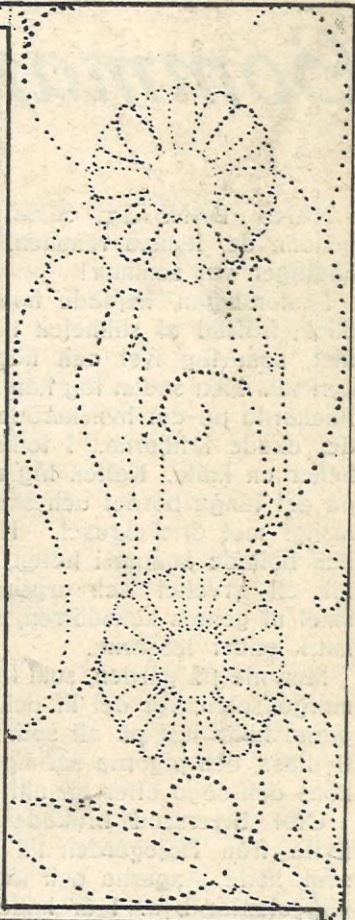
SONDAGEN DEN 29 JULI 1917.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

FLICKORNA I GRANLIDEN GÅ TILL MIDDAG

Som-
mar-
dagar
på de
tusent
barnens
ö

ÖFNING I SPJUTKASTNING

Iduns Prisbelönta Noveller

Sommarflyttningsdagen.

Novell af
Frild Björk.

Befönad med andra priset.

HANS DANSADE SOM EN GALNING genom de tomma rummen. Tänk att det ändligen var sommar!

I storstugan hejdade han sig ett ögonblick, träffad af stillheten i det stora rummet, som låg tyst och högtidligt som en kyrksal. Men sedan tog han skuff öfver solfläckarna på det hvitkurade golfvet, så att det ekade i filjorna. I folksstugan var inte heller en kuffe. Katten låg midt i solgasset på det långa bordet och skubbade sig vällystigt mot drickskruset. Hans tog honom och bollade honom i luften, så att han gaf till ett yrvaket och argsint fräsande och smet ut genom köksdörren, så fort han fick mark under tassarna.

Men ute på gården, som låg och badade i morgonsolen, var det lif och rörelse. Drängarna höllo just på att spanna för tre stora flyttlass, och pigorna sprungo kring som yra höns och sågo efter att allt kommit med.

Olof Siversson brukade hvarje sommar flytta från Højegården till en liten utgård, som hette Ängarna och låg en halftimmas väg utanför byn. I år hade det snöat och blåst kallt långt in i april, och sedan hade det regnat större delen af maj, och sommarflyttningsdagen hade uppskjutits vecka efter vecka. Nu räknade man den sista lördagen i maj. Det hörde till, att flytningen skulle äga rum på en lördag, och på kvällen var det alltid kalas på Ängagården.

Hans hade längtat orimligt efter den dagen i år.

Ängagården låg midt i ett stycke fäladsmark strax upptill den stora kronoskogen. Den låg högt och vackert i en dunge jättebokar. När man klättrade upp i en af dem, kunde man se lång, lång väg. Man kunde se kyrktornet i köpingen, där Hans varit på marknad och sett märkvärdiga ting. Och man kunde urskilja en bit af ett blått vatten, sjön, dit man körde i vagn på högsommaren för att bada.

Och där kunde man lefva fritt som en vilde. I byn kunde man inte jaga en katt öfver landsvägen, utan att en käring kom ut och skällde. Men i Ängarna kunde man bygga fält och tända lägereldar och springa naken i ungskogen utan att möta en lefvande själ. Blef man hungrik, plundrade man hallonfallen och plockade jordbär i stenrosen. Tidigt på sommaren speisade man förslingar

på en ven till ett långt rött pärlsnöre och njöt dem sedan sparsamt bär efter bär. Men fram i juli, när backslutningarna lyste röda af de söta frukterna, plockade man hela liter i mössan och slök händerna fulla. — Man kunde finna på tusen lekar. Hästarna och korna betade fritt i skogen, och när de voro mätta och snälla, kunde man föra ett lif med dem. Man högg en af ungvorna i svansen, halade och drog, tills den blef som besatt och kesade i väg öfver stubbar och stenar, genom snår och vanningar. Riktigt lyckadt var det då, om hela skaran smittades och rusade efter, unghästarna med graciösa cirkushopp, de säfliga arbetskamparna och korna med oviga och löjligen krumsprång.

Herre Gud, i fjor hade han till och med huggit stortjuren i rumpan och taljat och knyckt. "Besen" var en snäll och beskedlig tjur. Han vände sakta på hufvudet och satte ett par perplexa ögon på Hans, häpen öfver den oerhörda fräckheten. Men sedan krökte han nacken, slog ut med frambenen och gaf sig af som en oljad blix. Hans hängde efter, det gick så hasligt, att han ej kom sig för att släppa taget. Hans fötter snuddade nätt och jämnt vid marken, och klöfvarna kastade smuts och älla i hans ansikte. Till slut studsade han mot en gren och måste släppa, slog tre kullerbuttor och trodde sig aldeles fördärfvad.

När det så kom pojkar från byn, lekte man indianer och hvita. Då klädde man sig naken, snodde skjortan om midjan, tatuerade sig med sot och rödfärg och band tuppfjädrar i håret.

I fjor hade det till och med varit flickor med i leken, och då hade man förstås fått vara lite mera klädd. Det hade bott sommar-gäster på Ängagården förra sommaren, farbror Johan från köpingen och hans tre barn, en pojke och två flickor. Pojken hette Max och var tio år, ett år yngre än Hans. Den ena flickan var liten och blåögd och hade stora roseetter i det ljusa håret. Hon hette Karin, men när de lekte indianer, kallades hon Den hvita liljan och var Hans' squaw och bodde i hans wigwam.

Han tänkte på Den hvita liljan, så han blef allvarligt stämd. Männe farbror Johan kom till Ängarna i år också?

Då ropade far. — Hans skulle sitta hos far

på första lasset och få lof att sköta tömarna, så snart de kommo utom byn.

— Men Hans, du ser ju inte glad ut! sade far.

— Joo, men jag tänkte på att Tösen inte är med i år. — Tösen var en liten hvit pudel, som fått skabb fram på vårsidan och som far skjultit.

— Tösen var så gammal, så hon skulle dött snart, äfven om hon inte blifvit sjuk... Men jag ska köpa en valp af farbror Johan, en dogg... en sådan där med bred nos, som man skrattar åt, bara man ser den... För öfrigt har du ju stora Pojken. Räcker inte det?

Men Hans ville ha doggen också. Han skrattade, när han tänkte på hur hängfläbad och komisk farbror Johans dogg såg ut.

— Så kör vi då, sade Siversson och slog klatsch med piskan, så att det rungade i den kringbyggda gården.

— Men ta det försiktigt, pojkar, när ni ska genom porten, skrek han till drängarna. Den som skubbar mot eller tappar något, får inte dansa i kväll. Tänk på Lina, du Anders!

Anders, störstörningen, satt med Lina till vänster på andra lasset. Han svepte med piskan, så att det sade pang... pang, och grinade själfmedvetet:

— Lina och jag klarar oss nog. Men Lars har snurrat fast harmonikan allra öfverst, och den åker, jädrar i mig, åt skogen i porten.

— Sköt du ditt! sade Lars, som hade bägge yngstpigorerna bakpå sista lasset. — Här ska det gå som en dans.

När de kommit ut på bygatan, vände Siversson sig om och tog en öfverblick af lassen. Det hade gått bra. Lars stramadade upp sig belåtet och spottade öfver hufvudet på hästarna.

— Bara nu mor har lite åt oss att dricka, när vi kommer fram, sade Siversson. Det är heft i dag, så man torkar in i själen.

Mor och flickorna hade gett sig af redan vid sextiden på morgonen för att ställa i ordning till kalaset.

Det mullrade som åskan, när vagnarna rullade fram på den steniga bygatan, och ekot knallade mot husväggarna. Siversson nickade och svängde med piskan, när han såg någon i fönstren. Skolmästaren stod på trap-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 7.50	Helt år	Kr. 9.50
Halft år	3.90	Halft år	5.—
Kvartal	2.—	Kvartal	2.50
Månad	0.80	Månad	0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—5.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—5.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 64.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser:
30 öre efter text.	35 öre efter text. 40 öre
35 öre å textside.	å textside. 20% förh.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	för särsk. begärd plats.

Till Ellen Klemans

NÄR EN MÄNNISKA, SOM STÅR MIDT I ETT kräfvande arbete, hunnit så långt på livsvandringen, att hon kan räkna sina år i ett halft hundralet, undgår hon icke att bli föremål för hyllning i en eller annan form. "Undgår" står där med flit ditsatt, då det gäller Ellen Klemans, som fyllde 50 år den 24 juli, ty den som aldrig så litet känner henne vet och förstår, att hon visserligen bär de femtio åren som om de vore fjäderlätta, men anser deras framdragande för offentligheten som någonting ganska betungande. Den ofrånkomliga värdesättning af personligheten som en femtioårsdag drar med sig i släpftåg är nämligen alltid en styggelse för den som i sitt arbete ger sig själf och som utan att hvila lägger tum efter tum till sin själs växt.

Det har varit allom förunnadt att följa Ellen Klemans utveckling under de senaste åren. Då hon 1908 öfvertog redaktörskapet för Dagny efter Lotten Dahlgren, hade hon framträdtt som författarinna till romanen Fabian Wendts hustru, som först stod att läsa i Idun och sedan utgafs i bokform.

Dagny gjorde samtidigt med redaktörsskiftet en yttre förändring, i det att den förvandlades till illustrerad veckotidning. Riktlinjerna för dess bana voro gifna genom de ärorika traditionerna från Tidskrift för hemmet, men begreppet kvinnofrågor hade med åren vidgats allt mer och mer. Vid sidan af de stora principfrågorna, som alltid förblifva, dyka tid efter annan allvarliga praktiska problem upp, som kräva sin belysning i en tidning som Dagny. Ellen Klemans namn finner

man under många ledande artiklar — eller åtminstone spår af hennes redaktionella hand — men oftast förekommer hennes signatur under de litteraturgranskningar, som Dagny alltid nedlagt stor omsorg på.

femtioårsdag. ☺

Den som leder en tidning, som vill vara den svenska kvinnorörelsens utkorade organ, kommer så att säga att lefva i hägnet af Fredrika Bremers ande. Ellen Klemans ljusa idealistiska personlighet har också det arf af allvar och målmedvetenhet, som den svenska kvinnorörelsens stora centralfigur skänkt sina efterföljerskor. Fredrika Bremers bild, en kalender som med sin ålderdomligt pretiösa utstyrel innehåller mycket värdefullt och konstnärligt utformadt om Fredrika Bremer utgafs julen 1913 af Ellen Klemans och Sigröd Leijonhufvud. I samarbete med Klara Johansson har Ellen Klemans vidare utgifvit två band af Fredrika Bremers bref och det tredje föreligger i korrektur.

Under tiden har Dagny hunnit att uppgå i en ny form, närmare sluten till Fredrika-Bremerförbundet, som sedan 1914 utger tidskriften Hertha. Det är egentligen namnet och de yttre formerna, som skiljer Hertha från Dagny, Ellen Klemans står kvar som redaktör och kämpar för samma ideal som alltid eldat henne och som göra henne till en af den svenska kvinnorörelsens pålitligaste och mest känsliga vapen. Ty hennes mjuka, sympafiska väsen förenas med en stark ande, som ser klart och som är fylld af mod och tillförsikt. Hvarken Dagny eller Hertha har någonsin rygгат för att reda ut en kvinnofråga, hur misshagliga resultat för de ledande och den gängse uppfattningen denna utredning än kunnat leda till. Och allmer har Ellen Klemans tillväxt i klarhet och kraft, är det för mycket af värdesättning af hennes personlighet att fastslå detta på 50-årsdagen?

ELISABETH KREY-LANGE.

pan och önskade en lyckosam flyttfärd. Fönstren till skolsalen voro öppna, och barnen slimmade och ropade:

— Nu är det sommar, för nu kör Siversson till Ängarna!

Hans rätade på sig, stolt och värdig. Han var fri från skolan i dag, den stora flytt-dagen.

Nu voro de utom själfva byn, på fria landsvägen. Hans bytte plats med far och fick tag i tömmarna. Han smackade med läpparna och klatschade med tungan, men Palle och Fex togo det med ro.

— Vi skulle haft unghästarna, sade Hans.

— Vänta bara, sade far, nästa år ska du få köra unghästarna.

— Får jag rida svarta hingsten i år, far?

— Är du pirum, pojke! När jag var så gammal som du, fick jag allt nöja mig med gamla märren. Ja, vi ska väl se hur pass snäll du blir i sommar... Kommer du ihåg, när du hissade ner flaggstängen i fjor och knäckte den midt af? Det var på själfva midsommaraften. Hvem hade bedt dig om det? Du skulle visa dig duktig för lilla Karin, jaja! — Far borstade de yfviga mustascherna och bet om ett skratt.

Hans blef pionröd och stramade åt tyglarna, så att hästarna satte i traf.

De veko in på vägen till Ängarna. I skälet låg Per Mårtens, byns sista gård. Per Mårtensson stod utanför porten, när de körde förbi. Han hade just spisat davre och rökte nu sin morgonpipa i solen. Han stod bararmad och bredbent med näfvarna djupt i mollskinnsbyxorerna.

— Gomorron, Siversson! Jassa, ska det nu bära i väg till Ängarna?

— Ska väl det, sade Siversson och räckte honom handen i förbifarten. Hans gjorde stram honnör med piskan.

Per Mårtensson kliade sig säfligt i örat och sade:

— Ja, den som hade nånstans att flytta så där, när det blir enformigt i den gamla gården.

— Köp Ängarna! Tretti husen för skogen och alltihop! — Siversson vinkade uppmuntrande med handen. — Slå till i dag, så dricker vi likköp i kväll!

Per Mårtensson drog munnen till ett misstroget smil. Det var ju bara skoj. Inte behöfde Siversson sälja något, och Ängarna sålde han väl sist af allt.

— Jaja, du kommer väl ändå i kväll? ropade Siversson.

Per Mårtensson nickade eftertryckligt. Siverssons flyttningsskalas försakade man inte, så länge man var så pass, att man kunde stå på sina ben.

— Far, aldrig säljer du väl Ängarna? sade Hans, när de kört en stund.

— Är du rent förstörad, pojke! Förr säljer jag väl Höjegården. Ängarna är en framtidsgård, ska du se, Hans. Ingen förstklassig jord, men den bär i alla fall inte så dåligt. Och där finns många tunnland ännu att odla. Så är där torfmossen och småskogen, som växer om kapp med dig... Ja, där är minsann mycket att göra. Han såg på Hans, som om han mätte honom.

Hans rätade på sig: han var stor och kraftig för sina år.

— När jag blir stor, ska jag bygga om Ängagården, sade han. — Ett stort boningshus med veranda och rödt tegeltak... och torn... Och så ska jag sälja Höjegården och bo där på vintern också.

Far skrattade. — Ska det vara kyrktorn?

— Nä! Torn behöfs ju inte, sade Hans för-läget.

— Det är väl Karin, som inbillat dig, att torn måste till, för att det ska vara riktigt fint.

Hans rodnade och protesterade harmset. Han hade sett en villa i köpingen, som hade

ett sådant vackert torn. Det var ett sådant han ville ha. Tänk så långt man kunde se från ett torn, Ängagården som låg så högt. Och så skulle där vara en flöjel i toppen...

Hästarna sträfvade uppför en backe. Man kunde redan skymta den rödmålade Ängagården mellan de vårgröna bokarna uppe på en höjd. Vägen gick nu öfver gårdens ägor. På ena sidan låg torfmossen med vattenfyllda grafvar, på den andra ett par nyodlingar.

Ho-ho... Ho-ho... Göken hälsade dem välkomna.

— Södergök, det var ju illa, sade Siversson.

Men Lars skralade, så det sjöng i backarna:

Göken gal i ängarna,
pigorna och drängarna...
för tjo-hopp, för tjo-hopp, för tjo-hej.

De stannade framför fäladsleden. Hans hoppade af för att öppna, men ett-tu-tre gick leden upp af sig själf.

— Hvem ligger bakom stengärdet? ropade Siversson. Hon har ju glömt att gömma den röda flätan ordentligt!

— Kom fram, Ingrid! skrek Hans. Vi har redan sett dig.

En lifen tioårs flicka rusade upp midt framför hästarna. Det var Ingrid, yngsta flickan. Hon var rödhårig och sommarfränig, men hade sprittande muntra ögon och ett par lockar i pannan, som dansade i kapp med hennes flinka fötter.

— Nu vill jag köra hem, sade hon. Det var därför jag sprang och mötte er.

Hon satte sig upp hos far och tog tömmarna med en min, som plötsligt blifvit så lustigt allvarsam. Hon trutade med de små läpparna och försökte smacka, men misslyckades. Palle och Fex togo det icke på allvar, förrän far gaf en snärt med piskan. Då spände de i, så det knakade i seldonen.

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbelyger, Kud-dar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker & LUND.

Kungl. Hofjuvelerare

K. ANDERSON

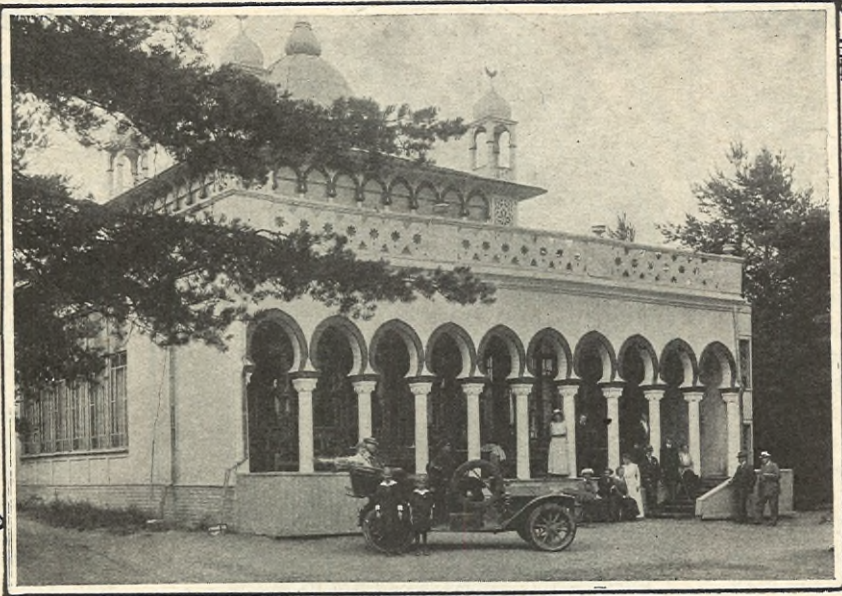
Juveler och Guld

Praktikatalog gratis och franc

Stockholm och Göteborg.

Fru Gerda Grill.

Värmlands Eda.

En badort styrd af kvinnor.

Hans sprang genstigen hem. Han kesade i väg som en ungviga, som sluppit ur vinterkätten, yr af friheten och ännu en smula ostadig på benen. Han snubblade öfver tufvorna, tog vårdslösa och djärfva hopp öfver småbjörkar och enbuskar, så att han ref sig på händerna och blef flämtande varm af ansträngningen. Bara ett par veckor till, så slutade skolan, och sedan kunde man lefva vilde hela långa sommaren! Om så farbror Johan och kusinerna kommo i år också...

Stigen svängde rundt en hasseldunge, och på andra sidan låg Angagården. Bakom de tre röda längorna reste sig bokarna som en grön vägg. På den öppna planen framför boningshuset, hvars hvita fönsterluckor lyste bjärt i solen, stodo möbler i oordning. Alla fönster och dörrar stodo öppna, det fejadades och putsades därinne.

Inne i köket var allt upp- och nervändt. Hans' båda äldre sysstrar brassade på med skurborstar, och mor klistrade hvita bårder på hyllkanterna i skafferiet.

— Jaså, kommer ni nu, sade hon, och tor-kade med afvighanden svetten ur pannan. Då får jag väl ut och ta emot skjutarna.

Hans gick ut i stallet. Alla korna voro på bete så när som på Lotta, som var kalffärdig. När han kom i dörren, vände hon på hufvudet och svängde med svansen ett tag till tecken att hon var hungrig. Hans gaf henne en hötapp att lugga på.

I drängkammaren satt yngsta drängpojken och Perrack, luffaren.

Det var på den tiden, då luffarna voro vanligare än nu och icke besvärades af några ridande poliser, utan lefde ett fritt, man vore frestad att säga legaliseradt lif. Perrack hörde till församlingen, han drog från gård till gård, högg några vedpinnar här och so-pade en gårdsplan där, flådade kalfvar och gillade smågrisar. Ibland fick han en sup och ett mål mat och rymde sedan sin väg utan att göra någon nytta för sig. Hans hade aldrig hört något annat namn på honom än Perrack, och hvarifrån han fått detta märkvärdiga öknamn visste ingen. Kanske hade han ursprungligen kallats Per rackare. Men när man talade med honom, gick det ej an att säga Perrack, för då blef han led-sen och ond och gick bort och spridde fula rykten om en. Äfven han hade en gång lefvt en vanlig medborgares reglerade lif och försörjt sig med att binda kvastar, enligt hvad han själf berättade, och från denna tid bevarade han titeln "mäster".

Hans tyckte det var roligt att skoja med honom, men han kände sig på samma gång beklämd, ty far hade en gång sagt, att om

UPPE MOT NORSKA GRANSEN, DAR NATU-ren har något af den norska strukturens väldiga resning och samtidigt det vida öppna och bölje-mjuka, som karaktäriserar svenska skogslandskap, ligger en liten idyllisk badort, Värmlands Eda. Den sträcker egentligen sina trefvare väster ut öfver norska gränsen men kunde förtjäna att bli orienterad också inåt Sverige genom sin obestrid-liga fördel att bjuda modern hälsovård med bann-lysning af allt modernt badortslif.

Men det är inte för att tala om Edas förtjän-ster i allmänhet som dessa rader äro skrifna, utan för att påpeka ett ur Idunsynpunkt intressant för-hållande som skulle göra Eda enastående om det inte — enligt dess vännere och beundrare — vore det ändå. Eda är nämligen den enda svenska bad-ort hittills, som är helt och hållet skött af kvinnor. Den har en kvinnlig verkställande direktör, kvinnlig badortsläkare och kvinnlig kamrer. Detta förhål-lande har inte uppstått precis af lust för sociala experiment från den manliga styrelsens sida. När badortens grundare, doktor Gustaf Grill afled för några år sedan efterlämnade han en maka med förmåga att föra mannens livsverk vidare. Det var nog inte något slit och rif om posten som verkställande direktör vid den ännu tämligen okända lilla badorten med dess osäkra ekonomi, ingen missunnade fru Gerda Grill densamma. Nu har hon visat hvad hon i det fallet dugde till ge-nom att med alltid samma käckhet och goda hu-mör lotsa Eda fram genom dess vanskliga barn-domsperiod. Och när så badläkarposten förlidit är blef ledig, gjorde sig verkställande direktören den frågan, hvarför i all världen man inte kunde ha en kvinnlig badläkare? Och så anställde sty-relsen på direktörens förord nervläkaren i Stock-holm doktor Julia Kinberg. I och för sig är det ju inte så märkvärdigt att en kvinna är badläkare, men i Värmland och på Eda väckte nyheten först en del uppståndelse. Vid säsongens slut var emel-lerid förvåningen värd utslutande i belåtenhet och tacksamhet, icke minst hos de norska stam-gästerna. Deras tillgifvenhet för Eda och dess direktör förefaller att vara i släkt med de kän-slor, som spridda släktmedlemmar bruka erfara för någon gammal gård och dess värdinna, som är efter år samlar dem att njuta af sommaren på landet.

Utsikt från Hofgårds berg vid Eda.

Doktor Julia Kinberg.

han icke var flitig och skötte sig här i världen, så blef han en Perrack.

— Goddag, mäster! sade han. Nu är det sommar.

— Jojo, när Siversson flyttar till Angarna, då är det allt sommar. Och jag är den som alltid passar på vid Siverssons sommarflyt-ning. — Perrack ref sig belåtet i den smu-siga skäggstubben. — Jag luktar långa vä-gar, när det lagas gillesmat, ska jag säga. När borden är fulla, blir det smulor öfver åt den fattlige.

— Har mäster fått någon kaffegök i dag? frågade Hans.

Perrack stelnade till i allvarlig förstäm-ning. — Små pojkar skulle inte tala om så-dana saker, sade han. — Han hade ännu icke mist all värdighetskänsla: att de äldre drillade honom för hans brännvinstörst, kunde han smälta, men när en sådan liten poj kvalp understod sig att röra vid hans ömma punkt, blef det honom för pinsamt.

Hans kände sig besvärad och gick tillbaka ut i stallet.

Då hvisslade någon på gården... två gälla, utdragna pojk hvisslingar. Hans lyst-rade till och slank ut genom staldörren. Där-ute stod skogvaktarens Aron, en liten tjock knalle, som bland kamraterna gick under namnet "Tretumspågen", därför att han var så liten. Men han var två år äldre än Hans och skulle läsa för prästen följande vinter. Äfven han hade lukta ut att det skulle vara gille hos Siverssons i dag.

— Följer du med till kronoskogen? frå-gade han.

— Jag har inte tid, sade Hans. Jag har lof-vat far att hänga papperslyktor i storeken till i eftermiddag.

— Men vi blir bara borta ett par timmar. Jag ska vara hemma till middag... Ser du, jag och statarpojarna från Ljusekulla gård ha byggt tre bussiga tält borta i Lingonsko-gen, vid stora Räfstenen, du vet.

— Vänta, jag ska in och säga åt mor.

— Lilla glytt, mumlade Aron... Tag nå-gra kakor med dig! ropade han högt.

För att komma till kronoskogen måste man över Ostervången, en af Angagårdens nyodlingar. Där stod ännu vatten efter vår-öfversvämningen, och de togo af sig bar-fota för att ej väta strumporna. Sedan sprun-go de i kapp, så att vafnet och smuisen yrde om fötterna, ända fram till stengårds-gården, som bildade gräns mot skogen.

Därinne var det ännu värfuktigt och dys-tert, ty solen frängde endast sparsamt ge-nom bokarnas nyutslagna löfverk. Hans slämd ner rösten.

— Kommer du ihåg, Aron, när vi plockade

fram uggleungarna ur det där boet förra sommaren?

— Ja, och ugglemor kom farande som en brinnande djäfvul och klöste mig i ansiktet. Den gången blef jag allt hvit om käftarna som ett blekansikte.

De följde en skogsväg, som var uppkörd af träfororna. Det luktade kåda från granarna, och vårluften var full af fräna och eggande dofter, så att de blefvo som rusiga och skenade i väg under vilda härskrin och ysira hopp.

I en sänka vid sidan af vägen lågo några stora stenhällar, vårdslöst kringströdda som af en jättehand. Den största hette Räfstenen och såg på långt håll ut som ett hukande, ofantligt djur, färdigt till språng. Den stod på kant och tycktes när som helst kunna ta överbalsen, men den låg i själfva verket så säkert som aldrig det, och man kunde sätta sig hur många som helst på toppen, utan att den vickade. Åt vägen till låg skogen öppen, men på andra sidan reste sig granar som en mörk ogenomtränglig mur.

Detta var ett fillhåll som skapat enkom för pojkar, som lefde vildmarkslif. Hufvudfältet låg i lä af den stora stenen. De två andra lågo fältt invid granmuren och voro förrådskälar, där man lade båge och pilar, spjut och träsvärd och staplade in bränsle till forkning.

Ty bränslat var med det viktigaste, när man lefde fältlif. En munter och sprakande brasa gaf den rätta illusionen af ett fritt indian- och jägarlif.

De kröpo in i det stora fältet, som rönt Hans' lifliga gillande. Åtta tumstjocka haselkäppar bildade stommen, och på dem lågo granruskor i täta lag med mossor i alla springorna. På golfvet låg fin, mjuk mossor så tjockt, att armbågarna sjönko djupt ned, när man lade sig.

Aron dök ut genom fältöppningen och kom strax tillbaka med famnen full af gultorkadt enris.

— Fint, va? sade han. Nu ska vi ha en helskottans fyr... Här är en som kan elda, ska du se...

Bakom ett par stenar letade han fram tändstickor och papper och tuffade på. Enriset var torrt och brann jämnt och stadigt. Sedan makade han sig bekvämt till rätta i mossan, gäspade belåtet och sade:

— Nu ska du berätta en historia, en riktigt hemsk och treflig historia. Och så äter vi väl våra kakor nu... Våltrans smäcksig kaka den här — Han satte tändarna i ett tjockt, smörgult stycke sockerkaka.

Hans ville berätta något ur en tjock kolportörroman, som hette "Växlande öden" och handlade om en oskyldig landflickas äfventyrliga virfveldans genom Stockholms nöjeslokaler. Han hade letat fram boken ur äldsta systemens koffert och tjufläst den på vinden. Men Aron tyckte strunt om romaner, han gillade endast indianberättelser och rövvarhistorier, helst af det blodigaste slag.

Hans berättade då om Pantern och Den hvita liljan. Det var en fantastisk historia om en indian, som älskade en hvit kvinna så högt, att han förrådade sin egen stam för hennes skull. Med djärf finurlighet råddade han henne undan dödar så raffineradt gräsliga, att den i denna genre svårillfredsställde Aron fann sig öfvermåttan belåten.

Det var en historia som Hans själf hittat på, men det låtsade han ej om, för då skulle Aron kasserat den. Han ville helst tro på indianberättelsernas absoluta sannfärdighet. Och det föll honom ej ens in, att Hans kunde vara nog fräck att slå i honom något af egen uppfinning.

När berättelsen var slut lågo de tysta

och stirrade i elden. Den hade mattat af något och slog flämtande lågor kring en torrstubbe, som Aron nyss makat dit, röken bolmade genom fångtet, och det hela andades en sådan hemtreflig vildhet, att det skulle fröjdat en Robinson i själen.

Aron dånade af i den mjuka mossan.

— Du får gå ut efter mer enris! sade han till Hans. Bryt några torra granruskor också! — Han gäspade sömnigt.

Hans kröp ut, men tog sig icke så brådt. Ogonen svedo ännu af röken, och han gnugade dem, sträckte sig och sög in den friska vårluften, tills han tyckte att bröstet ville sprängas. Så trängde han sig in bland granarna och började bryta af de torra grenarna nere vid marken. Kollrastarna hoppade omkring honom från gren till gren, oroliga och störda i arbetet med det nya boet. Han höll upp en stund med afverkningen och undrade, om han skulle hitta på något skoj med Aron. Han var ju inte så lättskräm, men om Hans skrånade till ett tag med grof basröst, så skulle han säkert...

Hans ryckte till i sina funderingar, det susede och knastrade som vid en eldsvåda bakom honom... Tältet brann. Ur rökfångtet slogo röda lågor, och röken sipprade genom alla springor. Just som Hans ville springa till, körde Aron hufvudet genom fältväggen och bände till med axlarna, så att tältet brakade samman i ett virflande rökmoln. Täckmossan var soltorkad och flammade upp som papper, och lågorna svepte som glupande afgrundsandar hän mot granarna.

Det såg farligt ut.

Aron fick fatt i en granruska och dängde den ursinnigt slag på slag i eldhärden. Den verkade som en blåsbälg.

— Hjälp till! skrek han åt Hans, som stod stel af skräck — Ser du inte, det tar fatt i granarna! För djäfvulen!... Han svor som en gammal borsbindare och snyftade af raseri och fruktan.

Det bullrade af hjul på vägen.

— Det kommer någon! skrek Hans och högg tag i Aron, som var som från vettet och hvarken hörde eller såg.

De sågo vagnen stanna, och två karlar hoppade af och kommo springande. Då grep fegheten dem, och de tänkte bara på att komma undan.

— Kom här! ropade Aron och släpade Hans med sig genom den täta granmuren. De sprungo så länge benen orkade och voro

långt från Räfstenen, när de flämtande kastade sig i gräset under en hasselbuske.

— Hur gick det till? frågade Hans när han hämtat andan.

— Jag vet knappt, svarade Aron. Jag hade visst lurat till ett tag, och när jag vaknade, stod lågorna ända upp i fångtet. Kors, hvad det brann, jag kunde knappt se för rök och gnistor. Öppningen var på andra sidan om elden, så jag måste ut genom väggen... Mössan blef där, tillade han med en grimas af förargelse.

Sedan lågo de länge utan att säga något och tänkte öfver hvad som händt hvar på sitt håll. Hans var allvarligt bekymrad. Elden hade nog blifvit släckt; hade den gripit omkring sig, hade de säkert kunnat se röken. Men om någon af karlarna känt igen honom och Aron och talade om saken för far, hur skulle det då gå?... Att detta skulle hända just i dag, sommarflyttningsdagen, den roligaste dagen på hela året! Han måste svälja ett par gånger, det kändes tjockt i halsen. Om inte Aron legat där, skulle han ha gråtit.

Aron var inte glad han heller, men han var äldre och ville ge sig en min af fullständig förhärdelse.

— Nu är vi riktiga ligapojkar, sade han.

— Hvad är det för några? undrade Hans utan särskildt intresse.

Aron blef genast talför. Han hade en bror, som gick i målarlära i köpingen, och af honom hade han fått veta en hel del. Han reste sig på armbågen och berättade.

— Jo, ser du, i stan finns det vilda grabbar, som kallas ligapojkar. De slåss med båtonger och järnhandskar och drar igenom gatorna och välter lyktstolpar, så det står härliga till. Kommer polisen, får han några danska skallar, så han viftar med kalla handen och lägger sig i rännstenen.

Aron kom i tagen och fablade om underbara och hårresande bedrifter, och Hans hörde intresserat på. Tänk att vara en sådan där ligapojke, som gör allt hvad som faller honom in, skolkar från skolan och rymmer hemifrån med fartyg, som gå till Tyskland och England. En sådan skulle säkert inte ängsla sig öfver en bagatell som den här eldsvådan.

— Nere vid stationen finns också pojkar, som inte är så dumma, fortsatte Aron. De bruka leka i skogen på andra sidan järnvägen, och jag var med dem ibland i fjor, när du sprang och jamade med töser. Det gick vildt till, ska du tro. Vi lekte indianer och hvita och kastade spjut med järnspetsar och sköt med båge och armborst... sköt riktigt, ser du, inte så där på lek, utan på blekaste allvar...

Hans tog illa vid sig. Hans kusiner voro inga jamsiga flickor, de kunde slåss och ta liftag som pojkar.

— Inte tror du, jag är rädd för att slåss på allvar? sade han. I fjor sommar sköt Max mig i ögat med en spetsig pil. Jag trodde, jag skulle bli blind, jag kunde inte se riktigt med det ögat på flera dar. Det träffade i hvitan, och där var en röd prick, som inte gick bort på länge.

Aron fortsatte att berätta om pojkarna från stationsområdet.

— Somliga dagar bara fångade vi huggormar, hela dussin. Stinsens Valle är rent galen i huggormar. Han är så kvick och öfvad, att han tar dem i ett nafs på en käppklyka, och sen skojar han med dem och trattar snus i halsen på dem. Man kan skratta sig ihjäl, när man ser på. Valle klämmer till med klykan, tills ormen gapar, och då får den sig strax en tugga, så den blir pin i gungan och slår klatsch med stjär-

Iduns nya följetong.

I tidningens Romanbibliotek börjar med detta nummer införandet af

Elin Wägners

nya roman

Vansklighetens land.

Vi behöfva ej erinra vår publik om hvilken hög rangplats författarinnan på endast några få år vunnit i vår litteratur genom sina föregående böcker. Men har man hittills iärt känna henne som en kvinnorörelsens kvicka och slagfärdiga förkämpe, skall publiken i hennes nya arbete till sin öfverraskning möta henne på ett helt annat område, nämligen som skildrare af svenskt bonde- och prästgårdslif. Vansklighetens land är en bok om allvarliga lifsförhållanden och med starka konflikter, och vi våga fastslå, att den inviger ett nytt skede i den begäfvade författarinnans utveckling.

ten... Men är man inte försiktig, så kan det gå illa.

Solen stod nu högt på himmelen, det led mot middag. Aron reste på sig, gäspade slött och ref sig i det svedda håret.

— Nä, nu går vi väl hem och hör, hvad farsan säger, sade han.

Hans följde motvilligt, han kände sig icke ens hungrig. Att komma hem och få stryk, var väl inte det värsta, men han skämdes att ha ställt till detta just i dag, då alla voro så glada. Att börja sommaren på detta viset!

De skildes i skogskanten, och Hans sprang hem öfver Östervången. När han kommit öfver stengärdet, som löpte mellan åkern och fäladen, stannade han och flämtade. Uppför backen ringlade sig en stig till gården, och han följde den med tveksamma steg. — Skulle far slå honom? Han hade inte fått stryk på öfver två år, och då hade far sagt, att han hoppades det var sista gången. Men kanske hade ingen där hemma reda på hvad som hänt. I morgon kunde far gärna få veta det, bara inte i dag! Han höll fast vid denna tanke och sträckte förhoppningsfullt ut på stegen.

Utanför köksdörren stod Ingrid. Hon kom springande emot honom nerför backen.

— Skogvaktaren har varit här, sade hon. Det kunde blifvit en stor skogseld, om inte folk kommit till i tid... Far är så ond, så ond... och du får bestämmt stryk, om du går in nu. Och du får inte vara med på kalaset i kväll, säger han.

Hans var nära att gråta.

— Men kanske han glömmet bort det till i kväll, sökte hon trösta honom... Kom igen om en timme, så får du middag... far är borta då... Mor är så ledsen...

Hans vände sig och gick. Det sjöng i hans öron: far är så ond... mor är så ledsen... Och detta var på sommarflyttningsdagen. Nu var hela sommaren förstörd... Han hade förstört nöjet för de andra också... Och hvem skulle hänga lyktorna i storeken? — Han ströfvade omkring i fäladen ända tills han kom till en hög ek, som stod ensam midt ibland några småväxta björkar. Den hade träffats af blixten och var till hälften förtorkad. En hackspejt sprang i sicksack uppför stammen och stannade emellanåt för att knacka på barken med sin långa näbb. Där uppe kunde man se hem. Hans klättrade upp i toppen och satte sig i en grenklyka.

Ångagården lyste skimrande röd midt i allt det vågröna, och fönsterrutorna blixtrade i solen. Ur skorstenen ringlade sig röken lodrätt upp i den vindlösa luften... Det var en tafla som andades en sådan behaglig hemtrefnad, att Hans med ens förlorade all smak för det fria skogslifvet och kände sig ännu mera eländig till mods än förut.

Nu sutto de kring middagsbordet där hemma. Far frågade, hvar Hans höll hus, och sedan voro alla tysta. Hans såg dem tydligt framför sig, där de sutto, far vid den ena bordsändan och mor vid den andra. Far hade två djupa fårör ofvanför de storbuskiga ögonbrynen, och de jämnades inte ens ut, när han tagit aptilsupen. Mor tycktes aldrig mer kunna le. Flickorna sutto tysta och ångsliga och vågade knappt hviska åt hvarandra.

Han klättrade ner igen. Det var värre att sitta där uppe och se den ringlande, ljusgrå röken. En stund stod han obeslutsam om hvad han skulle göra, men sedan sökte han upp en mjuk plats i mossan vid trädfoten och lade sig. Han hade varit uppe tidigt på morgonen och var trött. Det dröjde icke länge, förrän han somnade...

När han vaknade, hängde solen på en trädtopp; klockan kunde väl vara half åtta. Det hade tagit till att blåsa en smula, och på himmelen seglade ett par mörka moln. Nötskrikan flög från trädtopp till trädtopp och höjde då och då sitt fräcka, gälla skri. Det såg ut att bli regn.

Hans klättrade upp i eken för att se, om några främmande syntes till hemma på gården. Men Ångagården låg så öde som om den varit obebod, ingen människa var ute, och det stod inte en enda främmande vagn på gårdsplanen. Det var för märkvärdigt. Hade kalaset blifvit inställt för hans skull? Kanske trodde man, att han gått och gjort illa vid sig på något sätt, så länge som han varit hemifrån.

Han sprang hemåt, så fort benen ville bära. Det var egentligen bra fegt af honom att inte gå hem genast och ta stryk för hvad han gjort. Då hade kanske allt varit bra nu. Inte hade man haft hjärta att låta honom gå och gräma sig en dag som denna, som han längtat efter så länge. Och när så de främmande kommit, hade man inte längre haft tid att tänka på olyckan.

När han närmade sig gården, hejdade han farten och blef tveksam igen. Han gick sakt upp för höjden och tänkte öfver, hvad han skulle säga till sin ursäkt... Men så besynnerligt att han icke hörde någon! Gården låg så tyst som om den icke rymde ett enda lif, och Hans kände sig djupt beklämd. Under den stora eken midt på gårdsplanen stodo bord och stolar, och lyktorna hängde där som sig borde. På stenbordet i hasselbersåsen glänste en hvit duk, och allt såg så festligt ut med nykrattade gångar och färskt entris på förstugutrappan. Men ingen tervandte varelse syntes till utom Pojken, den stora bandhunden, som låg och sof i sin koja med hufvudet i den runda öppningen... Kanske höll man på att äta kvällsmat därinne. Han gick upp för trappan och dröjde på stegen.

Inne i förstugan satt Ingrid på bänken och grät tyst. Hon lyfte upp sitt lilla förgråtna ansikte, när han kom i dörren.

— Hans, ack, Hans! snyftade hon.

Hans blef hvit som en handduk i ansiktet: var det han som ställt till all denna olycka?

Kornet blommar.

NU BLOMMAR DE VAJANDE ÅK-
rarnas korn,

nu skänker den svenska jorden
sin skatt ur sitt knappa ymnighetshorn.
Det blommar till bröd på borden.

Nu vajar och blommar allt Sveriges
korn.

Nu väntar ett folk att få skörd af den
sådd,

som myllats i onda tider
att bärgas för ondare kanske. Din
brodd,

din frukt, svenska korn, blef omsider
för dyrbar att varda förspilld och för-
smädd.

Så ha våra fäders blickar dröjt
i väntan vid kornets blomma
på åkern de brutit, på tegen de röjt,
då visthus och bodar stått tomma
och nöddår och ofred ryggarna böjt.

Så vaja i blom på vår fria strand
och fyll oss med hopp och förtröstan,
vårt svenska korn, för vårt folk och
vårt land!

Det mognar i västan och östan
en hemskare sådd för en värld i brand.

NILS AUGUST FLODÉN.

— Är det för min skull? frågade han.

Ingrid reste sig, tog honom om armen, och de gingo ut och satte sig på trappan.

— Far ville själf hänga lyktorna i storeken, sade hon... Jag stod på en stege och räckte honom dem. Och så... när det bara var ett par igen att hänga... högt uppe... så gick han ut på en gren, som var ruffen...

Hans högg henne i armen. Han visste, hvilken gren det var.

— Gick den af? hviskade han.

— Ja... och far dog för en stund sedan!

— Ingrid slog armarna om hans hals och snyftade och hickade...

De sutto en stund, innan de gingo in. Det var halvmörkt där inne, och Hans kunde knappt urskilja något, ty det stod som en dimma för hans ögon. Mor och syskonen sutto där, men han lade icke märke till dem, och ingen sade något. Han såg endast den stora sängen, där far låg. Fötlerna kändes tunga som bly, när han gick öfver golfvet, och det var som en ändlös vandring, innan han nådde fram till sängen i hörnet.

Hans hade aldrig sett någon död, och han var så rädd, att han stod ett ögonblick, innan han vågade kasta en blick på gestalten, som låg där med det hvita lakanel öfver sig. Men så blef han med ens lugn. Far låg där hvit och allvarlig, men han såg på samma gång så vänlig ut som om han hvilat ögonblick som helst kunde lyfta handen och klappa Hans på hufvudet. Hans glömde allt annat för en högtidlig känsla af vördnad...

Mor hade gått ut i köket, och flickorna sutto borta vid fönstren och hviskade med hvarandra. Hans smög sig sakt ut genom dörren och gick ut och satte sig på förstugutrappan. Det var nästan mörkt nu. Rundt husknuten kommo jämrande vindstötter, och det susade dystert i trädkronorna.

När han satt där, föll hela den förfärliga sanningen öfver honom. Far var död, han hade slagit ihjäl sig, när han hängde lyktorna i storeken. Om Hans varit hemma, hade det aldrig hänt. Ingen af drängarna hade väl varit till hands, och så hade far envisats att själf gå upp i eken. Det hade han gjort många gånger förr, men det var nu flera år sedan, och han var ej längre så vig och stark... Nu var han död, och Hans kunde aldrig få veta, om han förlåtit honom. Det tycktes honom omöjligt att lefva, när skulle han väl kunna glömma den här dagen?

Det gick i dörren ut till förstugan. Det var mor som kom. Hans började gråta sakt, nu först kunde han det.

— Jaså, du sitter här, sade mor. Vill du inte gå in? Det blåser, och trappstenarna är kalla att sitta på.

— Var far mycket ond på mig? stammade Hans. — Det var den frågan som brände honom.

— Å nej, inte var han det. Han tyckte ju förstås, att du hade burit dig illa åt och skulle ha något straff. Men inte fäste han sig så mycket vid det. Han sa till mig efter middagen, att en duktig pojke finner alltid på någon galenskap... Och så sa han, att han trodde, det blef en bra karl af dig med tiden.

Det klarnade i Hans inre. Döden hade kommit som något förfärande, ofattligt och skakat om hans lilla värld, så att han känt sig som utkastad i ett bottenlöst mörker. Men nu grep han om en hand, som drog honom upp på säker mark: far skulle inte bli besviken, han skulle göra af Ångagården allt det far tänkt sig... Han kände barnets högtidliga tillitsfullhet inför den stora uppgiften.

De första tunga regndropparna föllo. Då tog mor honom vid handen, och de gingo in.

FRÅN SÄGNERNAS OCH VERKLIGHETENS BOHUSLÄN. AF ESTER EDQUIST

Sillfiske på Kosterfjorden.

STORT OCH MAKTIGT ÄR HAFVET, men aldrig ter det sig underfullare än en höst- eller vinternatt vid västkusten, då maredarnes fantastiska sken sprider sin tjusande glans öfver de mjuka vågorna.

Likt ett mystiskt urtidsväsen, tillblifvet i skapelsens morgon, slumrar oceanen i himmelens famn. På den oroligt häfvande och sjunkande barmen gnistra fram genom det slöjartade nattäcket tusende smycken i rött, orange, grönt, ultramarin och azurblått. Gäckande drömbilder komma och svinna; allt gåtfullt och lockande i tillvaron ler, vinkar och flyr.

Bunden i förtrollningen låter jag mig af kosterbåten sakta föras öfver de lysande vågtopparna. Kaptenen, — alla små båtförare äro här kapten, — berättar med dämpad röst om fosforglimmande hafsdraakar, rufvande öfver stilla, hemliga djups omätliga skatter. Än mer fjärrtonande ljuder den gamles stämman, när han förtäljer, hurusom han i år för andra gången hört hafsfrens klingande, kallande rop. Tredje gången silfverrösten sjunger ut öfver vattnet den kallades namn, skall en osynlig hand fatta rodret å hans lefnads båt och styra den öfver dödsbränningarna hän mot de sällas öar i evighetsens blå arkipelag.

Under det en stor tystnad, skälfvande af tankar och aningar, sänker sig öfver oss, glider båten, likt en skugga i månlyuset, in i hamnen vid Laholmen i Strömstad.

I sägostämningen växer en hög, harmonisk konungagesalt fram. Bredvid honom skönjes en man med clairvoyant blick och siardrag öfver pannan. Men tidens timvisare är vriden tillbaka tvåhundra år.

Gående hän mot sällsamma öden möttes här i genial förståelse "Lejonet från Norden" och "Profeten från Norden". Olika till det yttre, flammade i deras själar samma hänförelse för det storslagna, bodde i deras tankelof enahanda egendomliga sammanställning af djärfvaste fantasi och utprägladt verklighetssinne.

Här på Laholmen hafva de gått fram och åter, sökande med snillets makt lösa krigslyckans problem.

Karl XII var kommen med den svenska marinen för att bereda infallet i Norge, men möttes af misräkningens hinder. Dansk-norska flottan, förstärkt med en del af den engelska, låg på vakt i Idefjorden, och hvarje kanonmynning sade: Svenska flotta, aldrig när du Fredrikshald, icke någonsin skall du vara behjälplig att instänga Fredrikstens fästning.

Men Emanuel Swedenborg log, och i det

leendet bodde ett segerlöfte. När konungen varseblef detta leende, flög en ljusning, likt ett solfång, öfver hans drag, och han utropade: — Ni har funnit råd.

Med liflighet framförde Swedenborg sina idéer om flottans transport landvägen från Strömstads hamn till fjorden.

Minnesstenen öfver slaget på Strömstadsfjorden den 8 juli 1717. Swante Hæger foto.

Konungen livvades af detta djärfva förslag och beslöt utan tvekan att realisera planen.

En dag firades två galärer, sju stora båtar och en slup upp på land. Efter utländskt mönster hade väg med kavelbroar förut anordnats. Fartygen släpades nu landvägen förbi Blomsholm till Färingsjön, så till Prästvattnet och öfver Näsingeslätten genom ett bergpass till sjön Lången, hvarifrån de drog öfver bergåsar och träsk till Älfsjön samt vidare öfver Pilagårdens ägor till Idefjorden — en sträcka på två och en half mil. I Trångstrandsviken nedfirades de den 7 juli 1718. Den öfriga delen af flottan fördes efter samma väg, och en glansfull klang- och jubeldag speglade sig samliga galärer, båtar och slupar i den vackra fjordens klara vatten, förlänande fienden "en så oförmodelig entrepriser, att den aldrig kunnat drömma därom".

Gestalter i natten, människor, tillskurna

med ett större mått än hvardagens, höga och gigantiska aftecknen i Eder mot de oändliga viddernas sublimes horisont. — *

Några korta timmar och släckta äro nattens facklor, förbleknadt månlyusets glans.

Decemberdagen har prydt sig med mildt solljus, som försynt glider in mellan trädens stammar och smekande dröjer i "Stenskeppets" stäf.

Vi äro icke längre i Strömstad, utan sju kilometer nordväst därifrån i de uråldriga minnenas krets.

Hvilka vikingahöfdingar slumra manne här i afskild ro, allt medan civilisationen i självisk vandalism på så många andra ställen gått förtrampande fram öfver förfädernas grifter och heliga offerplatser.

Under kraftiga slag på harpans strängar har måhända en bard just här invid Stenskeppets högstam sjungit till de grafsattas ära, eldad af de rundt om sittande, hjälmklädda människens findrande blickar, glänsande af glädje vid tanken på fröjden i Valhalls salar.

Utän gensägelse är detta ett af de ståtligaste Stenskeppen i vårt land. Det består af 47 uppresta stenar, hvilka bilda en oval figur med spetsiga ändar, likt ett drakskepp. Bakstammen är 4½ och framstammen något öfver 3 meter hög. Afståndet mellan dessa båda är 42 och bredden midskepps 9 meter. Alltsom stenarna äro aflägsna från stammarna äro de lägre, och de mellersta äro blott 9 dcm höga.

Om ock vikingalifvet var fullt af faror, så var det dock fritt och härligt, och Geijer har förvisso gifvit ett spontant uttryck för de känslor, som besjälade vikingen, då han sjunger:

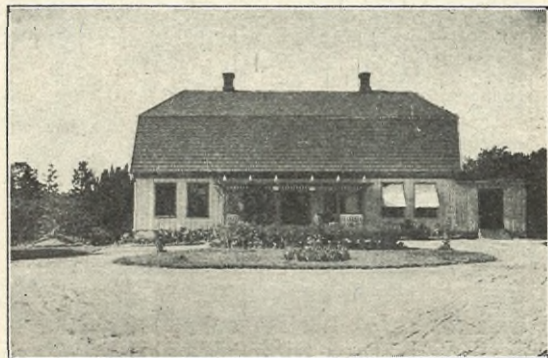
"Stod jag mig om dagen i gungande stäf,
i glans för mig framtiden låg;
så rolig, som svanen i gungande säf,
jag fördes på brusande våg.
Min var då all världen i kretsande lopp
och fritt, som omäliga rymden, mitt hopp
uppå hafvet." — — —

Ej långt från Stenskeppet, skuggad af de susande barrträdens kronor, ligger "Domarringen". Dess stenar äro bland de största som anträffats vid fornlämningar af detta slag. De äro tio till antalet, ställda i en krets af 31 meters genomskärning och i midten ett stenblock, 1½ m. högt och 7 m. i omkrets. Denna plats har varit rättsskipningens och gudstjänstföreläsningarnas helgade område.

I sin högtidliga tystnad tala stenarna ett gripande språk, minnande om den gamla domarregeln, att "gjord gärning icke har någon återvändning", och att när människolungor tystna, skola stenarna tala om det evigas makt.

Från de dunkla skogarnas tempelsalar går stigen åter ut till allfarsvägen. Några steg blott och sätesgården Blomsholm framskym- (Forts. sid. 498.)

* En minnessten öfver slaget på Strömstadsfjorden den 8 juli 1717 affäcktes på dagen 200 år senare eller den 8 juli 1917 å Laholmen. En afbildning af densamma återfinnes här.

Blomsholm.

De tusen barnens ö.

INGENSTADES I världen finns en sådan sommarplats ordnad för de fattiga barnen som Barnens ö — är det icke en tillfredsställelse för hvarje svensk att veta att ett barnens paradys faller på svenska småttinnars loft. På denna härliga skärgårdsö i hafsbandet med en areal lika stor som det egentliga Stockholm skulle tusentals klena barn hvarje sommar kunna få plats, men ännu så länge ha endast 1,070 genom det allmännas och enskildas försorg kunnat sändas dit ut. Detta antal som uppnås i sommar är större än något som förekommit under de sex föregående åren. Det har varit sju goda år, där- om vittnar föreståndaren på Barnens ö folkskolläraren C. Wassberg, och långsamt men säkert ha kolonierna vuxit fram. Första året, 1911, fanns på detta stora område endast två kolonier med sammanlagt 50 barn; 1912 hade antalet ökats till sex kolonier med 186 barn; så går det med en jämn årlig stegring tills vi 1916 finna 21 kolonier med 670 barn och i år 1,070 barn, af hvilka 452 komma på heltids och 628 på ersättningskolonierna.

Försök att länka er de mellan 30,000 och 40,000 barn, ett helt litet folk, som gå i Stockholms folkskolor. Det har varit en hård vinter med köld och undernäring och barnen ha stått sig sämre än vanligt. Hvilka skola sändas till skollofskolonierna? Endast värltade barn af de klenaste och fattigaste komma ifråga och lärare och lärarinnor välja ur sin klass de som bäst behöfva stärkas. Ibland kommer order att endast två eller tre från den eller den skolan kunna komma ifråga, ty utrymmet är begrän-

sadt. Dessa undersökas af skolläkaren, som indelar dem i tre klasser efter deras hälsotillstånd. Ofta är det endast barn ur klass ett, de klenaste, som kunna sändas ut. För de andra två kategorierna och sådana, som lämnats kvar af klass ett, ha ersättningskolonierna kommit till. Dessa, som grundats på Barnens Dagsmedel, mottaga barn för endast en del af sommaren.

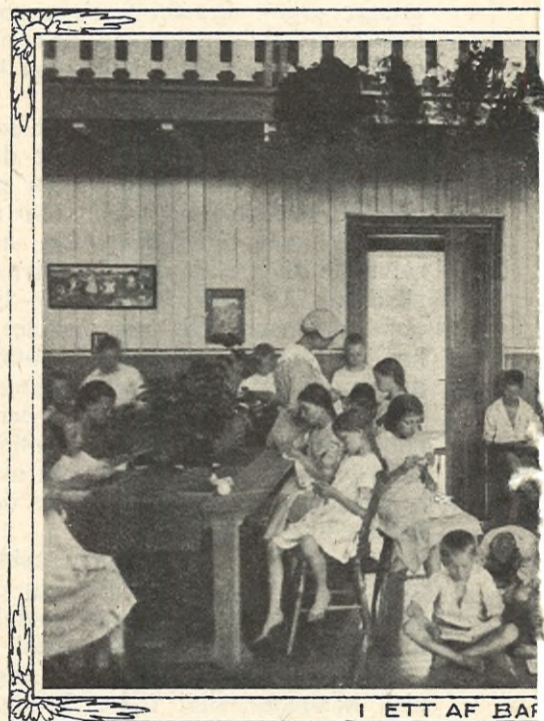
I år ha alltså barnen varit i genomgående sämre kondition än vanligt, då de fingo taga sitt kungarrike Barnens ö i besittning. Men vid en rundvandring till de olika kolonierna, så många man kan hinna med på en eftermiddag, ty de flesta ligga i furstlig afskildhet från hvarandra, med hvar sitt stort tillfagna område, mötes man af brunstekta ansikten och den frimodighet i uppsynen, som endast hälsa och ett godt samvete kunna skänka. Barnens ö möter alla farbröder och tanter, som komma på besök, med öppen famn. Ingenting är så roligt som att få hissa flaggan för att det kommer främmande

FRÅN VASABARNENS KOLONI GRANLIDEN

EN SIMTUR

I ETT AF BAR

DEN NYA LEK- OCH ARBETSSTUGAN VID PARKUDDEN

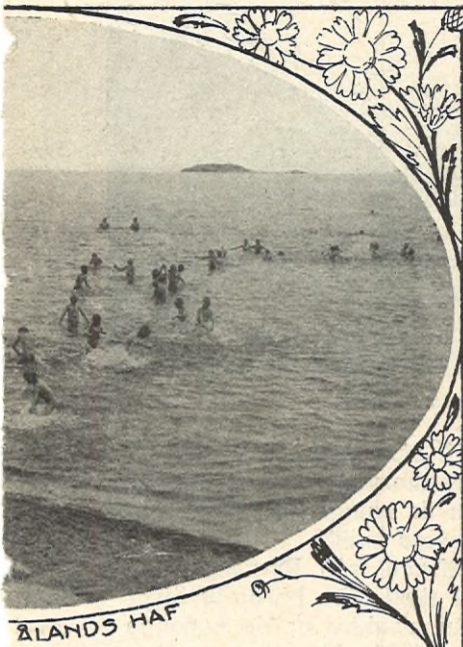
och att få hurra för fulla lungor vid besöket. I någon vrå af kolonien finns också alltid en extra sevärdhet, en indianby med wigwams uppförda kring en lägereld som medelpunkt eller någon annan anläggning, som kostat stor möda och omtanke och som omhuldas där- efter.

På de många frågor som farbröderna och tanterna framställa, i synnerhet om de höra till pressen, svarar högste befälhafvaren på Barnens ö, folkskollärare

PARKUDDENS

De fattiga Stockholmsbarnens paradys.

ÅLANDS HAF

CENTRALKÖKET VID STORGÅRDEN

räknas uppgå till 90,000 kronor mot mellan 50,000 och 60,000 kronor förra året. Barnens Dag, som 1916 inbringade 198,000 kronor, hvilket var det högsta som någonsin förekommit, utgör ett värdefullt stöd för verksamheten, som vidare underhålles af donationer och anslag från församlingar, föreningar och enskilda.

Hvad 1917 beträffar har det varit särskildt gifvande ur donationssynpunkt. Barnens Dagsvillans vinnare fröken Amalia Andersson skänkte 4,500 kronor och för detta belopp förvärfvades en sexrums villa på Barnens ö, nu förvandlad till kolonihem. Af en förmögen ungeherre, som nu icke

Christer Wassberg med största beredvillighet.

Det gäller naturligtvis först och främst maten. Hur mättas tusen munnar under två apitgifvande sommarmånader i dessa tider? På en sommar utdelas omkring 200,000 portioner mat från köken på Barnens ö. Mjölkkonsumtionen uppgår till 60,000 liter, men då få barnen också dricka så mycket mjölk de vilja. Lyckligtvis kan denna mängd levereras från gårdar i trakten, där styrelsen uppgjort om leverans. 150 tunnor potatis och 10 tunnor sill förbrukas utan svårighet på en sommar. För hvarje barn beräknas 5 å 6 kilogram gryn per sommar; folkhushållningskommissionen har beviljat lika mycket som förra året. Några matseddlar från kolonierna kanske kunna intressera. De härstamma från juni 1917.

Frukost: Paltbröd med säs. Middag: Strömming och potatis. Filmjolk. Aftonvard: Mjolk och bröd. Kvällsmat: Haf-

längre är ung, skänktes som grundplåt till ett hem 1,000 kronor, vidare fullständig uppsättning till ett kolonihus och slulligen utfäste han sig hvarje år lämna ett bidrag på 1,000 kronor. Det nyuppförda huset, som bär namnet Farbror Ottos koloni, tar sig mycket ställigt och filltalande ut. Det är ett af de fem nya kolonihem, som uppförts eller förvärfvats under det senaste året. Byggnadsverksamheten på Barnens ö har för öfrigt trots tidernas tryck varit liflig nog, ty fyra tvätt- och badstugor ha uppförts, dessutom centralkök för vissa kolonier.

Under de två senaste somrarna har Barnens ö härbärgerat två småbarnskolonier för klena barn under skolåldern och dessa ha gifvit mycket goda resultat. Den äldsta af dessa kolonier är "Små försök", som grundades på medel insamlade af flickorna vid Kungsholms Elementarskola för flickor, den andra är "Tant Gertruds koloni" med åtta småttingar, som långsamt hålla på att hämta sig efter vintern och bli

BARNENS DAGRUM

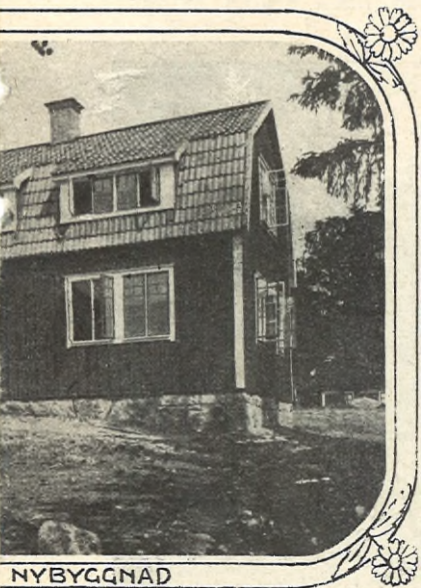

regrynsgröt. En annan dag bjuder på följande. Frukost: Hvetemjölsvälling och bröd. Middag: Korf och potatis. Rabarbersoppa. Aftonvard: Saff och bröd. Kvällsmat: Rågmjölsgrot och mjolk. Choklad eller kaffe med bröd förekommer på söndagarna och i några kolonier äfven en annan dag i veckan.

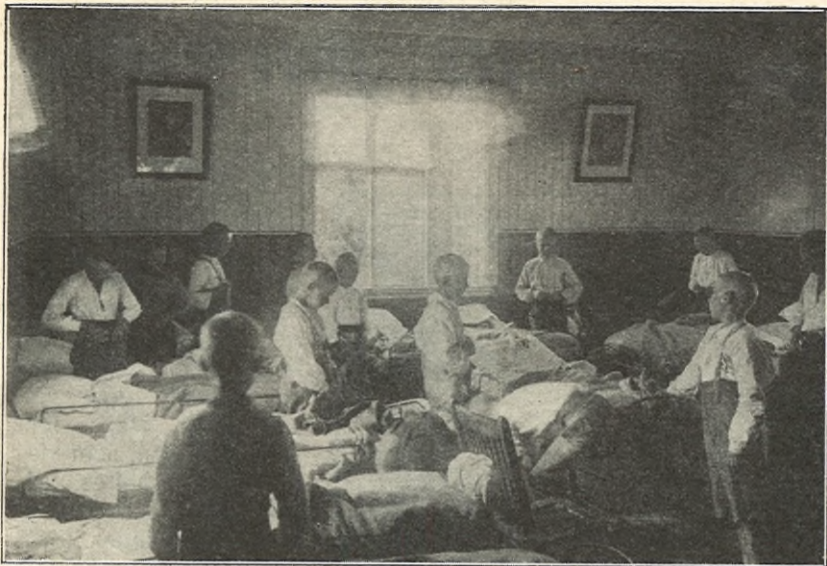
För att få en föreställning om hvad Barnens ö drar för utgifter, bör man veta att totalkostnaden för innevarande sommar be-

SIMOFNING PÅ LANDBACKEN

NYBYGGNAD

Gossarna i storstugan kl. 8 på morgonen.

Hos småbarnen i Tant Gertruds koloni.

friska, lekande och skraftande barn igen. "Små försök" och "Tant Gertruds" göra ibland visiter hos de stora barnen, och då bli de omhuldade med all den välvilja, som stora snälla barn kunna lägga i dagen mot dem, som äro yngre än de själfva.

Detta är ett litet drag ur lifvet på Barnens ö, och det vore mycket mer att berätta om den saken. Där föres ett regelbundet och ändå fritt lif, som ger barnen lagom sysselsättning med småsysslor inomhus i tur och ordning, vatten- och mjölkhämtning och annat i samma stil. Lekar och sport ta en stor del af deras tid i anspråk, både ordnad lek under

lärares och lärarinnas ledning, och de fria tidsfördrif i skog och mark, som de själfva fylla sin tid med. Det händer ofta, att kolonierna inbjuda hvarandra till täfling under jakttagande af strängt idrottsliga former med domare och lidtagare. I pris får segervinnaren endast den ovanskliga äran, men det är lika roligt ändå. Men det är andan på Barnens ö, som är det viktigaste af allt. De små insupa en sund andlig atmosfär i dessa omgifningar, öfvervakade af pliktrogna, duktiga lärare och lärarinnor. När de komma tillbaka till hemmet ha de lärt sig en hel del, inte bara återvunnit hälsa och krafter.

— Kalle har fått såna underliga idéer på Barnens ö, sade en mamma en gång, han inbillar sig, att han är tvungen att tvätta sig om fötterna hvareviga kväll!

Den som tar afsked från Barnens ö en tidig sommarkväll skall höra bäras ut öfver vattnet från olika punkter ur de lummiga strändernas djupa grönska klara barnaröster, som klingande och taktfast sjunga: Din klara sol går åter ned — —. Och i den stämning af lugn och trygg hvila, som den sången ger, ligger ett stycke af välsignelsen med institutionen Barnens ö — de fattiga stockholmsbarnens paradys.

(Forts. fr. sid. 495.)

tar, beryktad såsom varande högbåtsmannen Christian Jakobsen Drachenbergs födelseort.

Det märkliga med den mannen var, att han tycktes ha funnit metallernas kvintessens eller lifsexiret, hvilket, som enhver vet, förlänar evig ungdom. Från sitt trettionde till nittioförsta år plöjde han hafvet i flere nationers tjänst och föll därunder vid 70 års ålder, år 1696, i algieriska sjörofvarehänder. Efter 15 års slaf lif lyckades han fly från Aleppo och tog tjänst å ett danskt kofferdifartyg såsom matros. Nu var han vorden mer än eljes intressant. Vilda scenerier från slafftiden frambesvor han med sin dramatiska berättarkonst för de girigt lyssnande kamraternas inbillning. När han, omringad af det härdade sjöfolket, stod på fartygets däck, rökande sin pipa, syntes han vara en man i sina bästa år, starkare och intelligensare än någon af de andra.

Vid etthundraelfva år var "Draken", som Drachenberg gemenligen kallades, ännu ung, ja, så ungdomlig, att han friade till en

Drachenberg vid 145 års ålder.

femtioårig, rik sjömansänka, Inga Dure, och erhöll ett oförbehållsamt ja-ord. I grefve Danneskiolds hotell på Kongens Nytorv i Köpenhamn stod bröllopet i dagarna tre.

Stora salen med möbler i guld och gyllenbrokad upplystes af de gnistrande kristallkronornas flämtande ljus. Från violer och flöjter ljöd en sprittande bröllopsmarsch under det tvänne i siden och spetsar klädda grefvar af Samsö sirligt förde brudparet fram till de i röd silkesammhet pösande vigselfallarna. Efter ceremonin blef där ett sorlande gladt glam bland de många högaristokratiska gästerna, hvilka betraktade denna unika vigsel såsom en öfvermåttan förnöjande comédie amoreuse.

Kvickheterna flögo omkring som skimrande dagsländor och festalen voro bräddfulla af ord, lekande såsom bubblor i de tunga silfverbägarna med mousserande drycker.

Brudgummen, iförd 1730-talets eleganta herredräkt: ljusblå klädesrock med rika kantbroderier, broderad väst, nående till knäna, hvita silkesstrumpor och lågskor samt spetskrås kring hals och armar, log en segerherres öfverlägsna leende och gaf sarkastiska svar på närgångna frågor.

Men hvarest dvaldes brudens tankar?

Hennes frånvarande blick syntes fången

Stenskeppet.

Domarringen.

Ett societetsbröllop.

af en för alla andra fördold syn, och en blåaktig dager spred sig allimer öfver de regelbundna dragen.

Midt ibland gästerna varseblef hon plötsligt en man i oljekläder och sydväst. Kring storsjöflarnas kragskraft hängde tofvig sjötång, och hafsvattnet föll i pärlande, grönkla droppar rundt om den hemlighetsfulle. Bruden såg och såg, och hjärtat begynte slå så våldsamt och tycktes blifva så stort, att det kändes som måste bröstet sprängas därvid.

Må han icke vända anletet hit! ljud ångestropet i hennes själ. Men den stormklädde vände sig helt mot henne; deras blickar sjönko en stund i hvarandra, och i det ögonblicket dog brudens lust till jordiskt lif och timlig vinning.

Ett enda ord kom öfver hennes läppar: — "Sören!"

Och Sören, hennes för tvänne år tillbaka i Nordsjön förluste man, talade förborgadt till henne, och sade:

— Evig trohet lofvade du mig, ehvad jag lefde eller dog, men för tre glänsande bröllopsdagar har du brutit din ed och bundit dig vid ett vidunder. Minns, att efter trenne år skall jag komma och lyssna efter ditt hjärtas röst.

Jämmt tre år efter bröllopsdagen blef Drachenberg änkeman, och sedan hade han aldrig mer någon framgång i sitt giljande vare sig till änkor eller ungmör. Ensam och kringflackande framlefde han de sista åren af sin gåtfullt långa lefnad. Ändligt dalade dock hans sol; men då var den sällsamme mannen 146 år gammal, så när som på 40 dagar. Under stora högtidligheter begrofs han i Aarhus. Stoffet kördes på köpmanskårens likvagn och fördes från vagnen till jordfästningen i domkyrkan af utvalde bland stadens unge män. Liktåget var böljande långt. I stadens båda kyrkor ringdes från klockan 12 till half 2 e. m.

De vises sten hade länge glimmat, men slulligen slocknat i den urgamles hand. —

Dagen skrider mot väster. Vid stranden vandra ödesdiserna. Ljust och fagert är framtidsgudinnans anlete, och förtroligt hålla forntid och nutid hvarandra i handen.

Röster från skilda håll.

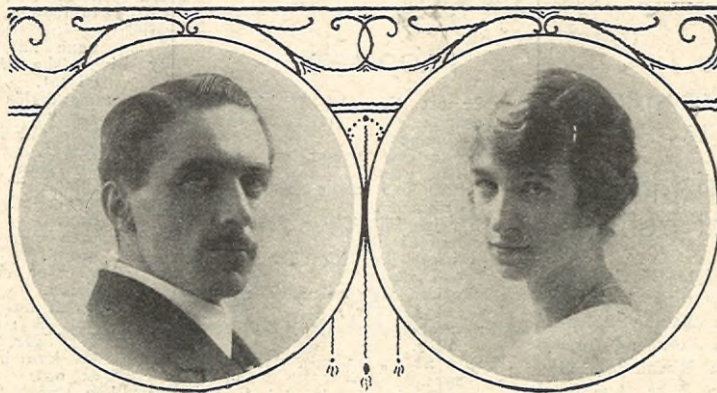
MED ANLEDNING AF "RÖSTRÄTTSKVINNOR" UTÅTALANDE I N:R 29 AF IDUN HAR REDAKTIONEN MOTTAGIT EN DEL INLÄGG, AF HVILKA VI HÄR OFFENTLIGGÖRA ETT PAR, SOM BELYSA DEN FÖREGÅENDE ARTIKELN FRÅN OLIKA HÅLL.

Må kvinnorna vänta!

ATT DEN SVENSKA SMÅSTADEN ALSTRAR underliga kulturprodukter visste man af vittnesbörd från skilda håll, men att vid sidan af dessa skvalleraktiga, osjälfständiga, osolidariska småstadsfruar, som "Rösträttskvinna" hållit fram för världens ögon i n:r 29 af Idun, skulle uppstå en fullfärdig antirösträttskvinna, och det ur F. K. P. R:s midt, var dock något öfverraskande.

Till "Rösträttskvinnans" energiska profester mot denna etikett, vill jag endast svara: — Min fru, ni har icke klargjort er ställning till den fråga ni alltjämt inbillar er, att ni önskar se lösningen af, då ni helt kategoriskt underkänner de flesta af er egen generations kvinnor.

Om det är så, att de bildade kvinnorna i er stad brista i åtskilliga viktiga mänskliga egenskaper — som naturligtvis stadens män äga i rik och öfverflödande mått, eller hur? — har ni själf och öfverflödande mått, eller hur? — har ni själf som rösträttskvinna en enkel och bjudande plikt emot dem. Uppfostra dem! Det är icke lätt, i synnerhet är det oerhördt svårt att finna det rätta sättet, men om ni lefver efter den tro ni bekänner att "vårt jordeliv i hvardagslag är en läro- och utvecklingsperiod för ett högre lif", förefaller

Direktör Einar Tornöe och fru, född Elsie Blüm.

det klart, att ni mot dessa fruar skall känna den solidaritet, hvars frånvaro ni beklagar er öfver hos dem. De äro edra kamrater på lifsvägen lika väl som meningsfränderna och om ni vore brinnande i anden, skulle ni först och främst sätta lif i F. K. P. R. i er stad och denna lifgivande förmåga skulle då sprida sig till vidare kretsar. Därigenom blefve det möjligt att nå de kvinnor, om hvilkas själar ni har en låg tanke. Låt vara att den är berättigad, men skulle en rösträttskvinna, som känner sitt ansvar och som har en fast tro på solidaritetens makt, verkligen ha uttalat denna pessimistiska uppfattning offentligt? Har ni ingen tanke på hvad det innebär, att i en tidnings spalter frambara ett tack till de riksdagsmän, som i politiskt afseende äro de bittraste fiender till de idéer ni som rösträttskvinna borde hysa, om ni verkligen vore en öfvertygad sådan och icke som nu hviflande och missfrogen? Det finns egenskaper hos de kvinnor, hvilka ni kallar ansvarlösa, som deras lif aldrig kallar fram, men som skulle komma i dagen, om ett ansvar pålades dem.

Pastor Anna Shaw, som ni som rösträttskvinna torde känna till, berättade en gång — det var visst på kongressen 1911 i Stockholm — om hur hon höll ett rösträttsföredrag i en förnäm damklubb i New York. Dessa rika, bortskämda amerikanskor voro gripna af hennes förkunnelse, och när hon slutat sade en af dem: "Ja, Miss Shaw, nog går det an att ge oss rösträtt, som ha bildning och veta hvad vi göra, men hur skulle det gå, om arbetarklassens ansvarlösa kvinnor finge detta vapen i sina händer?" Icke långt efteråt höll Anna Shaw ett rösträttsföredrag i en annan del af New York för en klubb unga arbeterskor. Det var ett tacksamt auditorium och den enda invändning, som mötte talarinnan, var denna: "Nog går det an att ge oss rösträtt, ty vårt lif har lärt oss ansvar, men hur skulle det gå, om de rika förnäma damerna, som icke behöfva arbeta för att kunna lefva, också finge detta vapen i sina händer?"

Miss Shaw visste bättre än de hur det skulle gå. Och det hade man kunnat vänta, att den som kallar sig "Rösträttskvinna" också skulle inse. ROST UR HOPEN.

"Den kvinnliga ungdom, som nu växer upp."

Sedd med en ung mans ögon.

I n:r 29 af Idun har en "Rösträttskvinna" skrivit "Må kvinnorna vänta" på den politiska rösträtterns åtminstone till dess nästa generation kommer. "Den kvinnliga ungdom, som nu växer upp, blir säkert bättre skickad att åtaga sig det ansvar, den politiska rösträttern medför," skriver förf. Det är ingalunda här meningen att opponera mot denna förf:s åsikt; vid genomläsandet af hennes artikel inställde sig emellertid nästan omedvetet den frågan: Hurudan är ställning till denna nya generation? Svaren på den frågan bli helt säkert olika beroende på dels den svarandes egen erfarenhet, dels de synpunkter man anlägger.

"Idun" är ju såsom helt säkert ingen annan tidning i vårt land de unga svenskornas tidning. "Rösträttskvinnans" inlägg och detta nyssnämnda förhållande gjorde, att jag föll för frestelsen att helt kort skriva några rader om den unga moderna kvinnan, sådan vi män se henne. Jag är lifligt medveten om, hur stor risk jag löper genom att ge mig ut på krigsstigen, jag vet också, att "ingen är fullkomlig!" Dessutom är det ju klart, att vår tids unga kvinnor ej skola utbildas sig enbart med tanke på att behaga männen. Kanske dock att våra synpunkter och vår kritik ej blott kan påräkna intresse af blott rena nyfikenhetsskäl utan ock af den anledningen, att något af kritiken kan vara berättigadt och sålunda lända vederbörande till bättring!

Den moderna unga kvinnan är vänligen väl

klädd. Det kan ej bestridas. Och dock kunde det vara ännu bättre. Hvad som saknas i hennes klädsel är nämligen personlighet, individualitet. Den ena är den andra förvillande lik. Kvinnan har ju dock på ett helt annat sätt än mannen möjlighet att klä sig individuellt, beroende på att hon har så mycket mer att välja på — ej minst i färgväg.

Jag vill dock ej uppehålla mig vid kläderna, de ligga nog gu'nås tillräckligt kvinnan om hjärtat! I stället vill jag tala om kvinnans inre, ty det är ju det som dock till sist är det viktigaste — t. o. m. inför oss män.

En af våra hufvudmärkingar mot den unga moderna kvinnan riktar sig mot hennes förhållande till sina väninnor. Tror Ni inte, mina unga damer, att vi män alltid med bister, om än tillbakahållen, kritik lyssna till Ert förtal, så snart samtalet rör sig om en frånvarande väninna? Vårt förakt minskas ingalunda af att Ni sedan, när

Ni träffar den förtalade väninnan, kysser henne på kinden och på allt sätt visar Er älskvarda. Till pjäsen hör, att flickor sällan ha verkligt förtroende för hvarandra. Ej sällan får man därför höra unga damer säga: "Man kan mera lifa på en manlig än på en kvinnlig vän!"

Att denna kvinnornas vänskap till hvarandra sålunda bör reformeras, är uppenbart. Därtill behöfs väl ändå ingen stor reformator eller "reformatoris" — därtill behöfs endast att de unga kvinnorna lära sig skilja mellan vänskap och vänlighet. Vänlighet visar man alla, vänskap blott några få.

Den moderna unga kvinnans brist på grundlighet och oförmåga af helhetssyn framträder ock mycket. Man intresserar sig för allt, kan intet. En (mången gång förvånande) kunskap om detaljer kan dock ej öfverskyla bristen på kunskap i det hela. Det är nog bra att kunna se och veta småsaker — men har dock mera nytta af helhetssyn.

Intresset för skön konst har nog mycket ökat bland all kvinnlig ungdom. Men det kan ifrågasättas, om ej smaken är på retur, främst när det gäller musik. En ung musikaliskt intresserad man har svårt att beundra det kvinnliga, jämnåriga släkte, som jämt spelar och applåderar de moderna operetterna, men ställer sig oförstående och kanske rent af afvisande till de gamla, klassiska mästarna.

En annan sak, som de unga kvinnorna bra lätt glömma, är, att då de vilja vara jämgoda och kamrater med oss i arbetets förtjänst, böra de ock vara det i och under själva arbetet. Det går klen ihop att vara "kära dul" och "kamrat" på aflöningsdagen, men "herr" och "fröken" för den öfriga tillvaron.

I forna tider besjöngs den nordiska kvinnan för trofasthet. Den moderna unga kvinnan sedd med mannens ögon gör framförallt skäl för en annan lofsång, nämligen för sin förmåga att lätt kunna glömma och — anpassa sig efter nya förhållanden! RANJE.

VI HA MOTTAGIT FOLJANDE SKRIFVELSE MED begäran att den infördes på vår frågesafdelning, men då det spörsmål som framställes, synes oss ha större räckvidd, ha vi tillåtit oss att befordra "En svensk moders" ord till allmänheten i denna form. Vi äro förvissade om att Iduns läsekrets skall finna ett svar och vilja därför icke förekomma våra läsarinor med något uttalande. Red. af Idun.

Sedan flere år änka med 4 barn, däraf 3 gossar i åldern 12—16 år, har jag själf skött det lilla landbruk min man efterlämnade och med jämliken god vinst, så att vi alla därpå kunnat uppehålla oss, men då jag ej längre vill lefva och uppfostra mina barn i detta numera ofria land, där i synnerhet landbrukaren blir föremål för trakasserier från alla håll, så man vore frestad tro sig lyda under Ryssland, har jag nu sålt mitt förut trifsamma lilla hem och ämnar utvandra med mina barn till Amerika. Ingen makt i världen kan numera förmå mig att kvarstanna i ett land, där all trefnad och trygghet försvunnit. Kommer så det sista slaget mot den jordägande: skogsuttagningen. Hvarför tar inte staten först sina egna skogar innan den ånyo riktar ett slag mot sedan urminnes tider häfdvunnen äganderätt? Som sagt, jag orkar ej längre se dessa olagligheter utan hoppas finna en lugn vrå på andra sidan Atlanten. Nu ber jag därför om någon ville af godhet gifva mig ett råd, hvad allt jag har att iakttaga för min Amerikaresa. Hvilken väg bör man välja? Hvilka papper ska man ha allt? Kan någon ge anvisning på ett trefligt ställe med mildt jämnt klimat, där man kan få köpa en bit jord, samt ungefärliga priset på jorden? Varmt tacksam för svar blifver "EN SVENSK MODER".

IDUNS PRISTÄFLING N:R 16.

INKAPSLADT ORDSPRÅK.

Almedal, Domnarfvet, Dufhult, Elmhult, Gimo, Granbo, Långlöt, Strömsdal, Urshult. — Om vidstående nio orinamn rätt ordnas, uppkommer af deras begynnelse- och slutbokstäfver (ej i akrostikonform) ett ordspråk.

L. B.

Lösning märkt pristäfling n:r 16 och helst frankerad med landstormsmärke insändes till Iduns redaktion senast den 11 aug. 1917. De tre första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffas erhålla vardera 5 kr. i pris.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 14.

Veckans pristäflingar äro mycket trefliga.

De tre första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffats ha lämnats af fröken Martha Sjövall, Lund, fröken Clara Tornberg, Lund, och fru N. Dahlgren, Stockholm, hvilka sålunda erhålla 5 kr. vardera i pris.

IDUNS TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Jag är ett Vesuvius i miniatyr, ty lågande eld i mitt sköte jag gömmer; där kokar och brusar när morgonen gryr, där bullrar och väsnas när aftonen drömmar; högt bär jag min krater, fast i skyn han ej när, stolt blickar jag fram öfver skogar och vågor, och mänskan jag skrämmer, när frihet jag får, med rökmoln och dan och förtärande lågor. Därjämte åt freden min dyrkan jag ger; en pelare är jag för hvad kring mig finnes

och mången en förmån åt mänskan jag ger, må tacksamt hon detta s'v draga till minnes. Mitt umgänge dels jag bland molnena har, ty himmelska lågor mig ofta ha gästst, men anspråkslös städs af naturen jag var och därför vid äran jag föga mig fäst. Och äfven från jorden det kommer ibland en svartrock mitt syndiga inre att rena och släcka min vredes förtärande brand, att den öfver skacklorna icke må skena. Min biografi nu i korthet är gjord och fötter så många som Sleipner jag äger, af hvilka kan bildas en mångfald af ord, dem här smått förtäckta jag läsaren säger:

Det hvori den jordiska mänskan ses gå i denna bekvärets och törnenas öken; förnämsta figuren bland femtiotvå — I finnen den säkert, om noga I söken — hvad stundom nog högt knappt värdera man kan och stundom föraktligt man trampar i stoftet; en dryck, hvori mången sin af-tonfröjd fann, och till hvilket värde man dömer af doftet, en sköld, som än aldrig den kämpande svek, hur slagen än föllo så täta och tunga; en gud för bland lekar den ljufvaste lek som åldringen lekt och som väntar de unga; en dotter af jord och den strålande sol, af väpnade riddare vårdad och hägnad; det, hvartill den gamla sig lade i fjol, sen herrskapet länge hon varit en fagnad; hvad hvart och ett hushåll så olika ger, men inte försummar ända k att bereda; det, hvarmed månen man släkttycke ser, fast ej i bevis man kan släktskapen leda; ett lockande mål för studenternas hopp; en fyllig, flegmatisk och nyttig matrona; en rese, som sträfvar mot skyarna opp och vet sina ord att högtidligt betona; hvad sippa består sig så väl som en ek; en dam af det simplare slaget bland djuren; hvad stundom man spelar och blott är på lek och stundom man föddes till utaf naturen; hvad nådig grefvinna åt sällskapet ger; en sak, hvilken finnes bestämdt i musiken; hvad höra man må och som trolskt sig ju ter bland dalar och berg långt där innanför viken; — hvad torparmor svängde så månet ett år, sig själf och de sina till gagn och till fromma; ett halsband, som endast ett nött sig består; hvad skönast ju är, när naturen står i blomma; en likmask för svärdet, som hängdes å vägg, sen farfar var med i den senaste striden; hvad allt man kan vara fast ej man har skägg; hvad mången förhjälpde att vandra ur tiden; ett tal, som af gammalt betydelse har; en solskärm, som skogsguden själf vore värdig; en trojänarinna, som löjtnanten har, då han till ett grammesök gjorde sig färdig; det, hvarpå vi alla till himmelen stå; hvad månen han gjorde så blygt genom rutan. Att mera prestera jag ej kan förmå, och läsarn nog gläds att det vara förutan.

HISTORISK GÅTA.

Under krigen på 18-hundralet stodo stora slag på fyra ställen, hvilkas namn alla hade den egendommen att af vokaler endast förekommo a i alla stafvelser. Hvilka äro dessa namn?

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 29.

Br	aka	rl
hjä	lp	er
sig	sj	älf

IFYLLNADSUPPGIFTEN: Söder, Trosa, Oskar, cider, knåda, hoppa, olust, lacka, maska.

PROKOPEN: Sport, port, ort.

TANDSTICKSUPPGIFTEN:

ELLEN

GEOGRAFISKA GÅTAN: Aar-Burg — Aarburg.

◎ PÄRMAR ◎

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följande priser:

- Röd pärm, med guldtryck, till "Idun" . . . Kr 1: 50 + porto 40 öre
- Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl." " 0: 50 + " 10 "
- Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda", " 0: 50 + " 10 "
- Samtliga tre pärmar " 2: 50 + " 40 "

SVALÖFS EXTRA HVITA

KORNFINGOR

koka på 3-5 minuter, försäljas blott i hel- och halfpaket.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 29 JULI-4 AUG. 1917.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord, strömmings-à-la-daube med skarpsås och färsk potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Marinerad svinkarré med brynt potatis och salader; kokt blomkål med rödtt smör; bär med gräddskum.

MANDAG. Frukost: Smörgåsbord; välling; studentsill med potatis; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; surmjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från söndag) med svensk potatissalad; kaffe eller te. Middag: Tisdagssoppa; stufvade aborrar med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; filbunke; spenatomelett; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): risgrynspudding med blomkål och tomat; rabarberpaj med vispad grädd.

TORSdag. Frukost: Smörgåsbord; bräckt rökt sidfläsk med potatis; kaffe eller te. Middag: Hotch-potch-soppa; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; välling; ägg; kaffe eller te.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Etabl. 1850 Karlstad Etabl. 1854
Rikstelefon namnanrop Länstidningen
Värmlands enda dagliga tidning.

GAHNS

ÄKTA
ASEPTINTVÅL
OCH
BORLÄNOLINTVÅL
cocosoljetvål i stänger,
tillverkas fortfarande och
- äro af god kvalitet. -

Middag: Kalffrikassé med ris; rabarbersoppa med rågskorpor.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med potatis; kaffe eller te. Middag: Sillbul-lar med koritsås; filbunke.

RECEPT:

Marinerad svinkarré (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. karré med ben, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar (1 1/2 gr.), 1/2 fl. rödvin, 3 msk. smör (60 gr.).

Beredning: Karrén ingnides med en blandning af saltet och pepparn och lägges i en kruka. Röd-vinet spädes på, och karrén får ligga däri omkr. 12 tim. Hvarunder den vändes några gånger. Smöret bry-nes i en långpanna, karrén lägges i med köttsidan upp och brynes i het ugn, under det den öses flitigt. Den spädes med marinaden och får steka till den är mör, eller 1 1/4-1 1/2 tim. Den skäres och uppläg-ges på benet, så att den ser hel ut, lägges på varmt fat och garneras med persilja eller salad. Serveras med afredd sås tillsatt med gräddet samt med brynt potatis, färsk gurka och vinbärgsgelé.

Bär med gräddskum (f. 6 pers.). 3 hg. stora, vackra hallon eller jordgubbar, socker efter smak, 3-4 dcl. tjock grädd.

Beredning: Bären, som böra vara nyplockade, passeras genom här-

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier. FLASKOR OM 50 ST. KR. 1.25
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Konfrollant PROFESSOR A. VESTERBERG.

sikt, socker efter smak tillsättes. Grädden vispas till hårdt skum och nedröres försiktigt i frukt-purén, Massan upplägges högt i kompott-skål och serveras genast med mandelspan, maränger eller makroner.

Svensk potatissalad (f. 6 pers.). 3/4 lit. små potatisar, 1 msk. smör (20 gr.) 2 msk. mjöl (20 gr.) 3-4 dcl. tunn grädd, 2-3 msk. ättika, 1/2 tsk. salt, 1-2 tsk. socker, litet cayenne, 1-2 msk. kapris, 1/2 msk. finhackad krasse eller körf-vel.

Beredning: Potatisen sköljes borstas väl ren och kokas med ska-len på i saltadt vatten; skalas och får kallna, hvarefter den skäres i tunna, jämna skifvor, hvilka läg-gas i en saladsskål. — Potatisen kan äfven skäras i tärningar. Smör och mjöl fräsas 2 min. grädden spä-des på, och såsen får koka 5 min. Såsen afsmakas med ättika och kryddor och hülles öfver potatis-skifvorna, hvilka blandas försiktigt med såsen. Saladen får kallna, gar-neras med kaprisen och krassen el-ler körfveln. Serveras till stekt kallt kött eller korf.

Risgrynspudding med blomkål (f. 6 pers.). 1 medel-stort blomkålshufvud, vatten, salt, 2 hg. risgryn, 1 lit. skummjöl, 4-5 dcl. blomkålsspad, 4 msk. smör (80 gr.) 2 ägg, salt.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Blomkålen rensas, fördelas i klyftor och får ligga i ättikblandadt vatten (1 lit. vatten, 1 msk. ättika) 1 tim. De påsättas därefter i litet kokande vatten till-satt med salt och få koka, tills de äro nästan mjuka, då de läggas på sikt att rinna af.

Risgrynen sköljas, skällas i hett vatten, upphållas i durkslag och få afrinna. En kastrull smörjes med en del af smöret, mjölken ihålles, får koka upp, grynen iläggas och få un-der rörning koka, tills de äro näs-tan mjuka. Mot slutet af kokningen spädes med blomkålsspadet. Gröten upphålles, blandas genast med resten af smöret och får kallna. Då den är fullkomligt kall, iblandas äggen, hvilka uppvispats med ett par msk. blomkålsspad, och massan afsmakas med salt. En form smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Häril lägges hvarfats ris och blom-kålsklyftor. Öfversta hvarfvet bör vara ris. Puddingen gräddas i ej för varm agn omkr. 1 tim. Serveras med tomat; och potatis.

SVAR

Å DEN SENAST INFÖRDA SERIEN frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa pris-
et 10 kr. denna gång böy tilldelas sig-naturen "A. F.", hvaran innehafvar-
nman af denna signatur behagade an-måla sig å vår byrå för beloppets
ubekommande.

N:r 227. Försök att finna svart-myronas bon, håll sedan duktigt med fotogen däröfver. Har försökt den metoden, och det hjälpte.
Fröken i Äppelviken.

N:r 228. I Stockholm finnes C. Altins målarskola, Grefgatan 26. I Göteborg finnes Musei Rit-och målarskola, Valands Rit-och målarskola, Vasagatan 41. så finnes artisten Emil Zoir Stora Skår, Örgryte, Göteborg, Fru Ingeborg Westfelt-Eggertz, Långedrag, Göte-borg.
Linea.

N:r 229. Lärarinna skall vända sig till Svenska medicinalväxtföre-ningen, adr.: Mariefred.
Linea.

N:r 230. Hör er för på Nordiska Kompaniet i Stockholm.
A. F.

N:r 231. Till fyllning af de upp-höjda punkterna på lädrets bak-sida användes en massa, som be-står af rågmjöl och sågspan, som sammanblandas med vatten. Någon fernissa finnes ej, som är lämplig för läderplastik. Ljusare och mör-kare toner erhållas med brun bet. Den vanliga betsen består af 1 del kolsyradt kali med 10 till 20 de-lar destilleradt vatten.
Linea.

Lättast att intaga af stora och barn är Apoteket Vasens Laxermarmelad, med anledning af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. På alla apotek.

Elegant

kemiskt tvättad o. prä-sad blir Eder kostym, klänning, kapp eller överrock, om densam-ma insändes till
Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri-A.-B. Göteborg.

Ärade husmödrar!

Det är er måhända obe-kant hvad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpme-del vid småbak heter? Det heter Gooda-J ä s t m j ö l. Burkar å 15, 25 och 50 öre köpas och »Några bepröfvade recept» fås gratis öfverallt.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co

Fullständig utstyrsel för hemgifter.

Färdigsydt dam- och barnlinne. Egen sylvatier. Profver sändas på begäran.
A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

KONSERVERINGSARTIKLAR

Färe glasbruks

Konservglas

beprövat, hållbart fabrikat.

Inkoknings- & Torkapparater,

Passeringsmaskiner

(större och mindre)

Skalmaskiner, Bärrensings-

apparater, Torkollor

och Bärkvarnar m. m.

Specialpriskurant på begäran. Ständigt välsorterad lager hos

Aktiebolaget

Brising & Fagerström

24 Regeringsgatan 24.

R. 4 13 Stockholm. A. 52 77
13 54 88 40

Jag vet intet så skönt som
La Mascotte
hårvatten
och Brillantine
Fås överallt

Bad och Tvätt!

Tvättning, mangling och stryk-ning af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarbadets Bad-, Tvätt- & Strykinrättning.**

Mälarbadets priser å bad och tvätt alltid de lägsta.

Tvättinr.: Allm. 9344 Badet: Allm. 9343
Riks 38 15 Riks 38 14

FREJAMI - PASTILLERNA

skänka lindring och baf vid hals och bröstskningar

Ett orakel i huset

har Ni, om vår sommarkatalog finnes att tillgå. Ni behöver då aldrig hava några bekymmer för var de bästa o. billigaste inköpen skola göras. Katalogen innehåller en mängd för sommaren lämpliga artiklar såsom tyger, herr- och damkonfektion, verktyger, jakt-, fisk- och sportartiklar m. m. Sändes på begäran gratis, ej fraktfritt

Ähln & Holm, Stockholm.

Levnadstolkningar

utarbetas af skicklig astrolog. Upp-gif födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Åberopa denna tidning.

Astrolog Wilh. Leidner, Strömgatan 10, Kalmar.

VÅRDA HÅRET

om det är sjukt eller friskt, och använd **ZIWERTS' EXTRACT VEGETAL.** • Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos **Kungl. Hofleverantör ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.** Återtörssäljare rabatt.

Babykorgen!

(Mont. skär eller blå.)

Kr. 20:—

Babylåder från Kr. 10:00-15:00, innehållande hel utstyrsel, välsydt och af bästa kvalitet. Sändes mot efter-kraf.
Helsingborgs Linneutstyrselaffär, Malmö Rikstel. 48 12.

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,

Drottninggatan 4,

utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplaisar, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.

Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

Strengnäs Husmodersskola.

13de arbetsåret. Ny kurs börjar den 6 september. Grundlig och praktisk undervisning. Skicklig ex. lärarinna. Prospekt och ref. gen. Fru M. Braune, Strengnäs.

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTTNINGGATAN 15
STOCKHOLM.

FRAMKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

En smutsgris blir aldrig mamas gris, om han ej tvättas med SASOLTVÅL.

naders kurs å Fackskolans landt-gård, Brogård, adress: Fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala. Trädgårdsskola för kvinnor annonserades från Onnestads Kvinnliga Folkhögskola (nära Kristianstad) Benninge Hemskola, Strängnäs, annonserade också om kurs i trädgårdsskötsel. Likaledes Mora Landthushållsskola. Antagligen för sent i år, då kursen börjats 14 juni. Ebon.

N:r 237. Skaffa Er »Handbok för medicinalväxtsamlare» af N. de Verdier och E. Lundström. Skrif sedan till Apotekare Knut Sjöberg, »Leoparden», Stockholm, för vidare råds erhållande. A. F.

N:r 238. Det är förfärligt svårt att råda Er, när man ej vet hvilken sysselsättning Ni förut innehaft. Försök med bokbinderi t. ex. A. F.

N:r 239. I Stockholm anordnar Sv. Fattigvårdsförbundet, Lästmakaregatan 6 kurs. Medelösa erhålla kostnadsfri utbildning. I Malmö får kurs genomgå i Malmö Barnkrubba, Lundavägen, 2 månaders kurs, 30 kr. pr månad. Men frieleverplatser finnas. Ansökan skrives till »Förstärkningen för Malmö Barnkrubba, Lundavägen, Malmö». Ebon.

— Skrif till Fredrika Bremerförbundet. Kanske Ni kan få råd och hjälp där! A. F.

N:r 240. Parkettgolf rengöras med terpentin. Och poleras sedan med bonvax. Efter reparationer behöfs upprepad sådan behandling för att få golven blanka och jämna. A. F.

N:r 241. Repiga och fläckiga skinnstolar kunna aldrig bli som nya. Låt tapetseraren afge sitt förslag ifall de kunna renoveras. Li.

N:r 242. Köp »Tomtens» färger i en kemikaliaffär! Har själf använt den gula med godt resultat. A. F.

— Beskrifning på växtfärger finnes i Iduns hjälpreda för år 1905. Köp Kongo-färg, som är för bomull och finnes i färghandeln med åtföljande beskrifning på huru färgen skall behandlas. Linea.

N:r 243. Tiliskrif Beckers färghandel, Malmtorgsgatan 5, Stockholm, så får ni nog uppgift om den rätta oljeblandningen. Li.

N:r 244. Berg, Lästmakaregatan 15, Stockholm, är utmärkt att anlita. N:r 245. Eder son i första gif-

tet (eller hans barn) taga först och främst af efter Eder första man. Efter Eder andres mans död blef naturligen arfskifte upprättadt och då fingo barnen i andra giften sin lott; då sedermera modern dör, ärva alla barnen lika, d. v. s. sonens i första giften barn taga sin fjärdedel, de öfriga tre barnen hvardera sin. Men sedan kommer ju ett inbördes testamente, hvare vissa förbehåll kunna vara gjorda, och därmed kan jag naturligen ej yttra mig, då jag ej känner innehållet. Pythia.

N:r 246. Spetsgarn finnes hos Nordiska Industriaktiebolaget, Östra Hamngatan 31, Göteborg. Linea.

N:r 247. Klipp först naglarna så tätt som möjligt, så där intet finns att bita uti. Och när så er lilla flicka är sysselsatt med t. ex. läsning, så bind fast hennes händer utefter sidorna. På så vis, kan Ni kanske så småningom vänja henne af att bita naglarna. Om natten bör hon ha vantar på sig. A. F.

N:r 248. Låt den stackars flickan vistas i hemmet. Tag en lämplig lärarinna i huset. Eljest kan Ni annonsera. Men jag tycker att en 21-års flicka, andligt efterblifven, lättare och mera kärleksfullt och med större tålmodighet skulle i sitt

eget hem kunna få den insiktsfulla ledning till utveckling af de praktiska anlagen, som erfordras. Ebon.

— I ett lugnt och stilla, kärleksfullt och kristligt sinnadt, bättre hem i mindre ostkuststad skulle husmodern anse sig villig och skicklig till att åtaga sig omskrifna handledning, grundad på praktik från stort landthushåll, egna barns fostran, alla nu ute i världen. Inga barn i hemmet, inga inackorderingar finnas. Adress erhålles genom red. af »Idun» för event. korrespondens. Intresserad mor och make.

N:r 249. Lagg i blöt i kallt vatten öfver natten. Sedan bstrykas alla nysyddna namn och monogram med såpa eller Sunlighttvål och kläderna läggas i ljumt vatten några timmar. Sedan tvättas de som vanligt, ja, man behöfver knappast gnugga mer än namnen. Sedan slås kokande vatten öfver att stå några timmar. Och så sköljas kläderna tills sista vattnet är klart. Kokning behöfs således ej. Visst kan en brud vara utan släp vid kyrkvigsel. Det är en smaksak! Gör annars ett löst släp att ta bort vid mindre viktiga tillfällen. A. F.

N:r 250. För att antagas som elev vid Tandläkarinstitutet fordras studentbetyg, helst på reallinjen, med höga betyg. Utbildningstiden är beroende på flit och begåfning, normaltiden är omkring 3 å 4 år. Det är ej känt, om särskild hänsyn tages till om en sökande till institutet fått sin ansökan afslagen förut, såvida ej högre betyg i de viktigaste ämnena (såsom kemi, fysik och matematik) under tiden från första ansökan erhållits genom kompletteringar. Ranje.

FortS.

BREFLÅDA

RED. BREFLÅDA.

Gammal Idunprenumerant ombedes annonsera om de antika möblerna i Idun då dylika förfrågningar rätteligen bör komma på vår annonsafdelning.

Ung fru kan genom Idun erhålla det önskade mönstret direkt från den som komponerat det.

EXP. BREFLÅDA.

»Famijemedlem», Falun. Annonsen kostar kr. 3:— pr gång. Likvid sändes pr postanvisning.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bstrykta avskriffter när Ni svarar på annons om ledig plats.

FÖR UNDERVISNINGSVAN, duglig, musikalisk och barnkär lärarinna finnes plats instundande hösttermin på liten landtgård i Angermanland, att läsa med tvenne flickor 4 och 12 år. Sökande bör vara uppfostrad i enkelt bildadt hem, samt van vid landtförhållanden. Svar ställes till Tjänstemannafamilj, Bjästa.

ENKEL, ANSPRÅKSLOS FLICKA, något hemma i matl. och bakn. får plats i enkelt hem på landet att vara husmoder behjälplig med alla inomhus förefallande göromål. Famijemedlem. Svar med prentioner till »Dalsland» f. v. b. Iduns exp. Stockholm.

SOM VERKLIG HJÄLP åt husmor önskas en enkel o. arbetsvillig bild. flicka, van vid sömnad och andra husets göromål. Kokerska och husa finnes. Svar till »1 augusti» Göteborg p. r.

SOM HUSMODERS HJÄLPREDA i förekommande göromål samt vården af en liten gosse får ung flicka med förmåga att finna sig tillrätta i Lappmarken plats. Tjänarinna finnes. Ansökan med rek., foto. motes af fru Anna Bergfors, Prästgården, Vittangi.

LÄRARINNA undervisningsvan, önskas till hösten för fyra barn i jägmästarefamilj i Norrland. Tre läxlag, resp. II kl. III:dje och I:sta förb. Musikalisk äger företräde. Svar jämte betyg, lönepretentioner och helst fotografi torde sändas till fru Elsa Gram adr. Vindeln.

ENKEL, snäll, bättre flicka önskas som barnfröken till Herrgård i Södermanland för 3 barn om 6—3 och 1 år. Hon bör vara fullt frisk och stark samt hållt vara kunnig i klädsömnad. Svar till »Barnkär», denna tidn. kontor.

HUSHJÄLP. En arbetsvandt dame kan straks faa plats paa villa ved Molde—Norge. Svar till »H», Iduns exp. f. v. b.

Glad, Frisk och Vacker

är varje människa, som äger en frisk mage samt har god aptit. Alla finnar och utslag härleda sig i 99 fall på 100 från en dålig mage.

Renat Natrium-Bikarbonat

är ett utmärkt medel mot dessa åkommor, underlättar matsmältningen, reglerar magens funktioner i övrigt och hindrar sura uppstötningar m. m. Användes med fördel vid kokning av arter, gryner och andra hårdkokta matvaror, vilket utgör en väsentlig besparing i dessa dyra bränsletider. Är dessutom ett utmärkt konserveringsmedel för mjölk och grädde. Pris pr halvburk endast kr. 1:50. Två burkar sändas fraktfritt mot postförskott, 3 kr. Fullständig beskrifning följer. Tillskriv i dag

Varuaffären Norrköping.

Hrr handlare och återförsäljare erhålla hög rabatt.

Höjden

AF TEKNISK FULLANDNING OCH HÅLLBARHET Svenskt fabrikat

Husqvarna Symaskin

Ny sång till piano:

Moderslängtan

af N. O. Sjödin

Sändes mot postförskott från Musikförlaget, Hvetlanda.

DAMER. Som kompanjon i liten framåtående importaffär och att förestå mitt hem söker jag en enkel, hederlig kvinna med någon språkkunskap samt häst musikalisk. Är 41 år, bosatt på landet med 2 moderlösa barn 12 och 14 år. För likställighet borde ett kapital af 15,000 kr. event. finnas, hvilket dock icke utgör något villkor. Endast å den som är frisk och sund, med arbetslust och enkla vanor reflekteras. Svar med fullständiga upplysningar samt foto. till »My Partner» Idun Stockholm f. v. b.

I DISPONENTFAMILJ vid bruk i Östergötland får seminariebildad helst musikalisk, undervisningsvan lärarinna plats. Elever 2, flicka 2 klassen. Vid. Nya Inack. Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

BILDAD, hushållskunnig, ev. musik. flicka får plats att ensam sköta hushållet af folkskollära i bruksamhälle. Nära kyrka och station. Svar med uppl. och anspr. till »Hemtrefnad», Varberg p. r.

LÄRARINNA (seminariebildad) erhåller anställning för kommande läsår, att undervisa 3 barn i ålder om 9 och 10 år till elementar-kl. I och 2. Svar åtföljda af betygsskrifter, uppgift å löneanspråk, torde sändas till signatur »Helst musikalisk» under adr. S. Gumælii Amnonsbyrå Stockholm f. v. b.

LÄRARINNA, undervisningsvan och villig att deltaga uti förekommande lättare göromål sökes för nästa läsår för två flickor, 11 1/2 och 9 år. Svar med betygsskrifter jemte uppgift om löneanspråk torde före den 1 aug. 1917 insändas under adr.: Box 12, Svanesund.

GOVERNANT, skicklig, språkkunnig, van att tala tyska och engelska, sökes för 15-årig flicka på landet i Skåne. Svar till A. R. Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA önskas att undervisa tvenne barn i 1:sta och 3:dje kl. förberedande kurser samt musik. Äfven kunnighet i sömnad fordras. Svar med lönevillkor, rekom. och foto. till »Herrgård Östergötland» denna tidn. exp.

N:r 232. Någon fond för sjuk-skoterskeelever finnes icke, så vidt jag vet. Svårt är det dessutom att träffa personer, som lämna ekonomisk hjälp. Ni kunde ju i alla fall försöka med en annons om hjälp. — Som elev kan Ni anmäla Er lämpligast å länslasaretten. Ranje.

N:r 233. Att förvärfva dylik bostad på landet eller i villasamhälle kan gå för sig medelst amorteringar, med t. ex. 1,000 kronor per år. Något penninginstitut som öfvertager hela risken finnes ej och icke heller låter det sig göra att välja de finare villasamhällena. Vänd Eder till disponenten N. O. Andrén i Falköping för närmare besked.

— Ni skulle bostämdt kunna vända Eder till A.-B. Egna hem på landet, Vasagatan 36, där kan Ni åtminstone få goda råd. Byggnads-lån förmedlas äfven genom byrån, likaså s. k. egnahems-lån. Pythia.

N:r 234. Här finns ju Cedergrenska fonden, som utdelar stipendier. Rosenbad 2, Stockholm. Men jag tror knappast att Ni, för sjukvårds-kurs genomgående kan räkna på stipendier ur sagda fond, hvares fullständiga beteckning lyder: »Telefondirektören H. T. Cedergrens uppfostringsfond.» Denna fond är enligt donators testamente afsedd att bereda tillfälle till god uppfostran för obemedlade barn — fö-reträdesvis från Stockholms folkskolor — som icke på annat sätt kunna erhålla hjälp till sin utbildning, men som visa stor begåfning och om hvilka deras lärare hysa särskilda förhoppningar att de, om de erhålla en tillfredsställande utbildning, skola kunna göra en god insats i vårt lands ekonomiska eller intellektuella utveckling. Fonden medverkar till utbildning för hvilken lefnadsbana som helst, så att det är ju inte absolut otänkbart att Ni skulle kunna från nämnda fond få det ekonomiska stöd, som Ni tarifvar. Försök då att få så många

referenser och vitsord som möjligt från kända och framstående personer, så att Ni med detta kan visa att Ni har verkliga anlag för sjukvårdsskallet. Är det så att Ni kan få understöd, så behöfs endast genomgående folkskola. Nu skall Smäländska energiskt arbeta på sin förkofring i sjukvårdsarbetet, så att hon har litet praktiskt underlag, kan skaffa sig intyg att hon är särskildt lämplig för sjukvård, har godt sätt mot sjuka, lätt och stark nand på samma gång, tålmod och mildhet, samt först och sist kärlek till de sjuka och lust för sjukvårdsarbetet. Sjuka finns överallt. Man kan vårda sjuka, utan att vara examinerad. Passa sedan på fondens stora annons, som plär införas i de dagliga, större tidningarna i augusti månad. Ansökningar skola inlämnas under september och oktober månader. De skola följas af utdrag af prästbetyg, läkarebetyg, skolbetyg och åtskilligt annat, för långt att här uppräknas, men som Ni sedan får reda på. Var nu energisk, som alla småändingar äro, så lyckas Ni nog. Blir kanske den första som i denna bransch får fondens understöd. Detta skulle glädja Ebon.

N:r 235. Sätt er i förbindelse med Reklamkontoret, Centralpalatset, Stockholm, kanske ge de er något uppdrag, om ni sänder dem teckningar eller förslag till annonser. Stockholmstidningarna bruka ibland anordna pristävlingar i annonsförslag, om ni kunde få pris för någon teckning i en dylik, hade ni alltid något att åberopa er på, om ni vill slå mynt af er talang. Li.

N:r 236. Det är obegripligt att inte Iduns läsekreter studerar annonsafdelningarna i sin egen tidning. Kurser i trädgårdsskötsel ha för länge sedan annonserats och pågå nu litet hvarstans, så i år är det antagligen för sent. Se här dock några adresser: Trädgårdselever mottogos från d. 15 april till en 6 må-

HINDÅS LOTTERIET

till förmån för idrottsanläggningarna på Hindås. 10,000 vinster! Vinstvärde: 75,000 kronor. Var 7:de lott vinner!

- Huvudvinster: 1. Möbler till 3 rum och kök. Matsalsmöbel i mörk bonad ek med inläggningar. Herrumsmöbel i antikhud och mahogny. Sängkammarmöbel i polerad björk. Köksuppsättning med kopparkärl Kr. 6,000 2. 30-kvms skårgårdskryssare. Konstruerad af ing. Carl Holmström Kr. 4,000 3. Flygel i mahogny (J. G. Malmström) Kr. 2,000 4. Motorcykel (Husqvarna) ... Kr. 1,700 5. Motorbåt m. utomb.-motor Kr. 1,200 Pris pr lott 2 kronor. Dragning så snart lotterna slutsåts, dock senast den 28 Februari 1918. Lotter distribueras från HINDÅSLOTTERIETS BYRÅ, Drottninggatan 46, Göteborg.

GUVERNANT. Undervisningsvan enkel stadgad flicka som genomgått 8-klassigt läroverk erhåller plats att undervisa två barn i åldern 7-9 år. Musikalisk äger företräde. Svar med betyg till löneanspråk till Sjöby gård, Grimslöf.

EN BILDAD FLICKA, frisk och stark med godt lynne, kunnig i god matlagning och bakning samt inom hemmet förefallande göromål, får bra plats hos ensam dam på landet som medlem af familjen. Svar till »1917», Rönninge p. r.

VID DALARNES SINNESSLÖANSTALT HAGGÄRDEN blir till höstterminen vikariat eller möjligen fast anställning för tvänne lärarinnor. Kompetensvillkor: Lärarinneexamen, helst vid Slagsta skola. Begynnelselönen 500 kr. allt fritt utom skatten. Ansökningshandlingar jämte friskbetyg torde före 1 aug. insändas till styrelsen för Dalarnes Sinnesslöanstalt, adress Hedemora.

PALITLIG enkel flicka, kunnig i barnavård erhåller plats som husmors hjälp omkring den 1 sept. Svar med referenser, foto och löneanspråk t. »Familjemedlem», Box 21, Arbrå.

TVENNE FULLT PALITLIGA, INTELLIGENTA ARBETSVANA FLICKOR sökas att sköta ladugård, mejeri, smådjur m. m. vid Vackstanäs Hemska under 4 mån. event. Även för längre tid. Lön efter öfverenskommelse. Svar med referenser sändes till föreståndarinnan Ester Alde, Vackstanäs, Tveta berg.

I en enkel landbrukarfamilj önskas i mitten af sept. en anspråkslös lärarinna att läsa med 2-me flickor i elementarskolans 3-je o. 5-te kl. samt musik. Svar med betyg, löneanspråk o. foto. till »1917», Brodalen p. r.

Sjuksyster med godt sätt, värninneegenskaper och i öfrigt kompetent att helt förestå ett mindre vilohem sökes. Goda ekon. villkor. Framtidsplats. Svar med refer. till »V-V 1917», under adress S. Gumellii Annonnsbyrå, Sthlm f. v. b., före 29 juli.

Tyska & Svenska Barnfr. — Barnsköterskor ex. o. andra få fina platser. Palmquist C:o 17 Malmsskullnsgatan Sthlm.

Barnfröken Frisk, bildad, barnkär flicka helst sykkunnig, erhåller plats 1 sept. att sköta 3 barn samt deltaga i husliga sysslor. Lön 20 kr. pr mån. Svar med betyg och foto. till »Officersfamilj», Borås p. r.

Guvernant enkel och anspråkslös med godt sätt och vana att undervisa, äfven i musik, sök. för 3 fl. i I, II och III kl. kurser. Platsen tills. 15 sept. Svar åtföljt af bet., foto. o. löneanspr. sändes senast 15 aug. till »Jänstemannafamilj», Rätansby, Jämtland.

Hushållerska frisk, allvarig, pliktrogen, van att själfständigt med omtanke, ordning och sparsamhet sköta ett litet komfortabelt hem, får plats fr. 20 aug. hos äldre, bildad dam i Stockholm. Svar med så utförliga upplysningar som möjligt, betygsafskrifter eller referenser adresseras till »Stilla, trefligt hem», Norberg p. r.

Husföreståndarinnan sökes för landthushåll där husmodern vistas i stad med alla barnen och sköter skolhushåll. Jungfru och lagdugårdskarfinnes. Vacker trakt i Värmland. Svar om möjligt med fotografi, betygsafskrifter och lönepretentioner till »Landthushåll», under adr. S. Gumellii Annonnsbyrå Stockholm f. v. b.

I Stora Tuna församlingsskoldistrikt äro till ansökan lediga senast den 15 augusti

en ordinarie skolkökslärarinnebefattning vid Hustagens folkskola och ett vikariat under höstterminen 1917 för skolkökslärarinnebefattningen vid Domnarvets nya folkskola. Lön samma som för folkskollärarinna. Dyrtidstillägg 180 kronor. Fri kost under den tid skolköksundervisningen pågår. För den förra ersättning för bostad och ved. För den senare bostad om ett rum och kök samt ved in natura. Höstterminen börjar den 3 septem. ber.

Stora Tuna i juli 1917. Skoldradet. Adr.: Stora Tuna.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives & postanvisningsblanketten.

BÄTTRE FLICKA som vill vara husmoders verkliga hjälp vid skötande af 4 barn och deltaga i husliga sysslor sökes. Sökande bör vara rask och pålitlig och ha ett godt sätt mot barnen. Svar med betyg, lönepret. och foto till S. L., Villa Harald, Malen.

Vid länsläsaret i Uddevalla blifva följande platser lediga den 15 nästkommande september:

Natts köterska: kontant lön pr år 500 kr., kristidstillägg 45 kr. pensionsbidr. 25 kr. samt semesterp. med skyldighet att tjänstgöra som natts köterska omkr. 4 mån. och de öfriga månaderna som vik. afdelningssköterska.

Sjuksköterska vid lasaretets Kurafdelning: afdelningsförmåner lika med natts köterskan. Ansökan med betygsafskrifter, åldersbevis, läkarebetyg och fotografi insändes före den 10 aug. till Lasarettsläkaren.

Guvernant

får plats den 15 aug. som har fullständig kompetens, att undervisa barn för inträde i läroverk, samt kan undervisa i musik. Troende har företräde. Svar med betyg och löneanspråk till A. Karlsson, ege-domen Bjärby, Edsgatan.

Plats som husföreståndarinnan

nos en ensam äldre ämbetsman (änkling) är ledig. Svar med löneanspråk, porträtt, betyg m. m. (som alltsammans återskickas) torde insändas till »Ordentlig» under adr. S. Gumellii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Vid Västernorrlands läns sinnesslöanstalt i Boda

är till ansökan ledig En lärarinne-tjänst. Lön 650 kr. med tre åldersstillägg à 150 kr. efter resp. 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Förutom den kontanta lönen ingår i löneförmånerna fri bostad (möblerad) jämte värme, lyse, fritt vire, fri tvätt och städning.

Vid löneberäkningen får föregående ordinarie tjänstgöring tillgodoräknas. Med befattning följer pensionsrätt. Kompetensvillkor: Helst utbildning vid seminarium för utbildande af lärarinnor för sinnesslöa, men äfven småskolelärarinne-examen event. tillräcklig för erhållande af platsen. Tillträde den 1 nästkommande september.

Ansökningshandlingar torde ställas till föreståndarinnan för Boda Sinnesslöanstalt, Viskan, före den 1 augusti.

Ledig lärarinneplats

Lärarinna i geologi, biologi och kemi erhåller e. o. plats nästa läsår vid kommunala mellanskolan i Ljusdal. Lön enligt lag; för 1917 är därtill ett kommunalt dyrtidstillägg beviljat. Ansökningar, ställda till skolans styrelse, böra före den 1 augusti insändas till skolans rektor.

Styrelsen.

Vid Rällsö fattiggård i Örebro län

blir platsen som sköterska vid barnafdelningen ledig den 1 okt. Sköterskan åligger att med allvar och intresse vårda och fostra de på hemmet intagna barnen f. n. 22 st. i ålder 3-15 år. Hålla dem till arbete och flit samt i möjligaste mån uppfylla en moders plikter. Till platsen som tillsättes genom underskrifvande af kontrakt kunna sökande i ålder 25-35 år innan den 1 aug. insända ansökan till undertecknad åtföljda af bestyrkta betygsafskrifter samt helst foto. Lön 450 kr. pr år, fri bostad och kost m. m. efter ett års tjänstgöring, ersättning för resan samt 14 dagars årlig semester. Rällsö, Rällsö den 12 juli 1917.

A. E. Karlsson, föreståndare.

PLATSSÖKANDE

Utbildade barnsköterskor spec. från Sällskapet Barnavård, anskaffas af Stockholms Stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 107. Riks-o. Allm. tel. 4047. Kl. 9 f. m. — 4 e. m. (öörd. 9-2). Obs.! Särskild avdelning för barnsköterskor! Samarbeta med sällskapet Barnavård!

Kvinnlig arbetskraft inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

TVÅ FLICKOR i 19-20 års åldern från bättre familj, hvilka genomgått praktisk skola, önska plats, som hjälp och sällskap i finare sympatisk familj & större landegendom, gärna prästfamilj. Lön önskvärd. Svar till »Husliga Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk med normalskolekompetens, önskar till hösten plats att läsa med barn i de lägre klasserna. Goda betyg. Svar till »Pålitlig», Landskrona p. r.

REALSKOLEBILDAD, undervisningsvan flicka önskar plats i god familj att läsa med barn helst läroverkets lägre årskurser (ej nybegynnare). Svar till »18 år», Orrefors p. r.

En 17-ÅRIG flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk söker plats helst på landet. Är villig att deltaga i alla de göromål, som förekomma i hemmet. Tacksam för svar till E. L. Lund p. r.

NITTONÅRS FLICKA, som genomgått åttaklassigt elementarläroverk, önskar vistas & större egendom under tiden sept.—maj för att under husmoderns ledning lära husliga sysslor isynnerhet matlagning. Svar till »I. F.» Iduns exp.

18-ÅRIG FLICKA som genomgått slöjdsseminarium önskar till 1 sept. eller 15 aug. plats, att undervisa i handarbeten, äfven villig deltaga i husliga göromål. Fina betyg finnes. Lön efter öfverenskommelse. Svar till »O. L.» Jädersbruk.

BÄTTRE flicka önskar mot fritt vire lära hushåll i prästgård eller herrgård till 1 Nov. samt deltaga i sällskapslivet. Svar till »Familjemedlem», Lå p p e.

PALITLIG och arbetsvillig bättre flicka, van i finare hems alla göromål, vore tacksam få plats i någon god familj. Helst nära Sthlm. Äfven villig medfölja på resor. Sv. »Erve», Iduns exp. f. v. b.

GOTTLÄNSK landbrukardotter, önskar till 1 okt. plats som hushållerska helst hos ensam herre eller dam. Har genomgått folkskolan med skolkökskurs och innehar nu kokerskeplats men önskar ombyte. Goda betyg från föregående platser finnas. Svar emotes tacksamt till »Gottländska», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

HANDARBETSLÄRARINNA, examinerad från M. Nordentelts handarbetslärarinneseminarium, högre kursens A-linje, söker plats till skola el. hem. Har äfven genomgått kurser i konstfärd och olika slag af modern konstslöjd. Svar till »20 år» Hörby p. r.

LÄRARINNA med mångårig undervisningsvana samt skicklig i språk önskar plats i skola eller familj. Svar till »Lärarinna 1917», Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG värmländska, som genomgått 8-kl. läroverk, kunnig i matlagning, handarbeten och enkel sömnad, med 3 års undervisningsvana önskar plats i liten familj i Göteborg. Svar till »Enkel och Duglig», Iduns exp. f. v. b.

ADERTONÅRIG, musikalisk flicka, af bättre familj, och som genomgått 8-klassigt läroverk för flickor önskar plats hos familj på landet för att undervisa i vanliga skolämnen samt biträda vid inomhus förekommande arbeten. Svar till Postbox 5, Visby.

TVENNE verkliga barnavårder önska förestå barnkrubba eller mindre barnhem. Ref. lämnas. Svar till »R. S.» Iduns exp. f. v. b.

EN NYLIGEN utex. handarbetslärarinna med högre kompetens önskar plats i skola, arbetsstuga eller barnkrubba. Goda betyg och rek. finnes. Svar till »Hösten 1917» under adr. S. Gumellii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

VID MALAREN. Pensionat Fagerudd har utmärkt strandbad och skogs promenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Stockholms omgifningar:

VID MALAREN. Pensionat Fagerudd har utmärkt strandbad och skogs promenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Värmland:

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utex. skolkökslärarinna i enkla och finare matlagning, bakning, syltning o. konservering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp af matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära samt rengöring, tvätt och strykning, värden af linne o. sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i kläd- och linnesömnad för hand och på maskin, tillklipping, lagning, märkning etc. samt moderna handarbeten äfvensom Samaritkurs. — — — Som skolan aser att ej blott meddela eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och träfnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla clever inom skolan* och endast ett begränsadt antal (6 à 8 st.) mottagas. Ref.: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk. Valfrid Petterson m. fru. Höstterminen börjar 15 sept. 1917. Förfrågningar besvaras omgående af skolans föreståndarinnan **Fru Emma Kjellström, Storgatan 32, Stockholm. ALLM. TEL. 242 08.**

Obs! Till 1 sept. är fru Kjellströms adress Mörby, Stocksund, Rikstel. Stocksund 261.

EN MEDELALDERS DAM önskar husmorsplats i ett mindre hem. De bästa rekommendationer finnas. Svar till »Z», denna tidnings exp. f. v. b.

Allm. Svenska Sjuksköterskefören. Sjuksköterskeh. Katarinavägen 9 B. 5 tr. (vid Katarinahissen). Rikstel. 9427. Allm. Tel. 318 97. Utsänder exam. sjuksköterskor till all slags privatvård och fasta platser. Endast välmeriterade sköterskor antagas i föreningen.

Hannoveranska söker plats i god familj som hjälp för utb. i hush.-göromål, event. mot fickpengar. Svar till »S. 1320», Haenstein & Vogler, Hannover.

Bildad, frisk, anspråkslös gladlynt medelalders dam med goda relationer och mångårig vana att sköta ensam persons hem önsk. dylik plats nu ell. i höst hos äldre herre eller dam boende i Sthlm eller dess närhet. Tacksam för svar till »Nyta och nöje», Iduns exp.

Handarbetslärarinna. Examinerad handarbets- och väflärlarinna med utmärkt goda betyg, som äfven genomgått särskilda kurser i linne- och klädsömnad samt knyppling, värtfärgning och mönsterritning, söker plats vid skola, hemslöjd eller annat textilföretag. Svar till »Handarbetslärarinna», Näsbyholm, Skåne.

INACKORDERINGAR

PRÄSTDOTTER mottager i sitt hem skolgossar eller skolflickor till inackordering. Tillfälle till god undervisning erhålles i närbelägen skola på landet endast några timmars järnvägsresa från Stockholm. Utmärkta lärarkrafter. Goda referenser lämnas om så önskas. God och moderlig tillsyn utlovas. Svar till »Energisk lärarinna», Iduns exp. f. v. b.

ETT PAR TREFLIGA ungdomar kunna få god helinackordering i ung officersfamilj & egendom i Västmanland. (Tillfälle att delt. i husl. göromål.) Referenser fordras och gifvas. Svar till G. A. B. Iduns exp.

LÄMPLIG INACKORDERING kan erhållas i godt landthem för person som är i behof af tillsyn och vård tillfälle få deltaga i trädgårdsarbete om så önskas. Svar till »Hvila och förströelse», Kungsbäcka.

PÅ BRUK i Värmland önskas som kamrat åt egen dotter en frisk och hurtig flicka att läsa II kl. kurs för semeaiebildad lärarinna. Lektioner äfven i musik. Svar till »75 kr.», Iduns exp.

DAMER som vänta sin nedkomst erbjudas god inack. o. vård hos ung bildad barnm. Läkare på platsen. Svar till V. Lugnet, Box 31, Karlstad.

KAKELUGNSREPARATIONER utföras omsorgsfullt. Erstagat. 23. n. b. Allm. Söder 3194, efter kl. 6.

Artskild. Tankeutöypte i oke med syfte till äktenskap, önskas. Religiöst-filosofiskt anlag; handla som du själf vill bli behandlad; frisinnad; naturvän, intellektuellt intresserad, som själf känner ensamhet. Svar: »Psykologi», Iduns red. f. v. b.

Kurser i barnavård. Vid Barnavårdsbyråns Spädbarnshem i Orby mottagas unga kvinnor till utbildning i barnavård. Teoretisk undervisning af hemska läkare, praktisk undervisning af hemska föreståndarinnor. Kursens längd 3 mån. Afgift för kursen jämte bostad och kost inom hemmet 65 kr. i mån. Närmare underrättelser genom Barnavårdsbyrå, Kornhamnsg. 51, Stockholm.

Barnmorska med flerårig praktik från större barnbördshus åtager sig från 1 okt. förlösnings- i landsorten och Stockholm. Kerstin Thorbjörnson, Södra Barnbördshuset, Stockholm.

NORGE: **TONÅSEN KURHOTELL,** Valdres, 2,000 fot öfver hafvet. Öppet hela året. Alla slags bad. Tennis o. Billard. Elektriskt ljus. Centralvärme. Utmärkt kök. 70 rum.

Hvar skall jag tillbringa min sommarsemester?

Stockholms omgifningar: **VID MALAREN.** Pensionat Fagerudd har utmärkt strandbad och skogs promenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Värmland: **Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,** beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

Skrivmaskinsavdelning

Kungsgatan 46, GÖTEBORG (Viktoriateatern)

Bokföreläsningssal

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium.

Grundat 1915.

Förmånligaste privata handelsläroverk för studerande med högre förbildning. Vid varje kurs mottages blott ett strängt begränsat antal elever, varigenom noggrann och fullt individuell utbildning garanteras.

Följande ordinarie kurser givas årligen:

GYMNASIAL-KURS - BANK-KURS - FACK-KURS FÖR STUDENTER - TERMINS-KURSER - HANDELS-KURS

Undervisningen omfattar följande ämnen och meddelas av nedanstående lärare:

Handelsrätt, Statskunskap, Banklagstiftning: Gustaf Sundberg, Jur. Kand., E. o. Hovrättsnotarie, Advokat. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.

Kemi-rämningslära-varukunskap: (Org. delar av ämnet) Gösta Bodman, Fil. Doktor, Professor vid Chalmers tekniska läroanstalt.

Kemi-rämningslära-varukunskap: (Org. delar av ämnet) Johan Wiger, Fil. Mag., Lärare vid Göteborgs Östra Realskola.

Bokföreläsning, Handelslära, Kontorsgöromål: Reinh. Strömer, Köpman, Avgångsexamen från Göteborgs Handelsinstitut.

Tyska språket: (Korrespondens, konversation.) Georg Boelke, Tysk språklärare. Lärare vid Göteborgs Handelsinstitut.

Engelska språket: (Korrespondens, konversation.) Georg Fuhrken, M. A. Ph. D. Lektor vid Göteborgs Högskola.

Handelskorrespondens, Handelsräkning: Eskil Westergren, Fil. Mag. Banktjänsteman.

Bankteori, Bankteknik: Rolf Steffenburg, Avgångsexamen från Gbg's Handelsinst. fackkurs för studenter. Tjänsteman i A.-B. Gbg's Bank.

Nationalekonomi: Stellan Mörner, Fil. kand., Löjtn. i Kongl. Fort. Reserv. Tjänsteman i A.-B. Gbg's Bank.

Stenografi, Välskrivning, Maskinskrivning: John Baunge, Kassör. Lärare vid Remington-Institutet o. Föreningen för befrämjande av handelskunskaper.

Ekonomisk Geografi, Franska språket: Edvard Galmström, Fil. Kand. Lärare vid Göteborgs Högre Realläroverk.

Inspektör: EINAR ENGSTRÖM
Filosofie Doktor. Lektor.

Begär prospekt!

Föreståndare: ERIK BÖRNER
Direktör.

MÄRKET MARKATTAN

"Ett glänsande resultat"
(HOS ALLA HANDLANDE)
Sunlight Såptvål Aktiebolag
Göteborg

M6

Birgitta-Skolan

Beridarebangatan 17,

Kurser i klädsömnad, barnkläder, linnesömnad, konstbroderi, knyppling, konstväfnad m. m. Betyg efter genomgången fullständig kurs. Ny termin 1 sept., hvartill anmälningar mottagas under Aug. månad skriftligen eller i skolans lokaler. 2 frieleverplatser.

Riks 180 63. Allm. 41 48.

Elisabeth M. Glantzberg.

Elsa Philips Husmodersskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (i. d. 1 A),

börjar sin 19de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1917. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggning af bär, frukt, grönsaker, fisk och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållens ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker. Leksboda, sedan Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran.

ELSA PHILIP, Stockholm

Göteborgs nya Husmodersskola

Södra Allégatan 2 A - Rikst. 106 24

Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 7 sept. 1917. Prospekt och upplysningar på begäran. **Elvira Friberg, Hildegard Friberg.**

Annonsera i Idun!

Infallna kinder

göra äfven ett ungt ansikte gammalt, då däremot runda och fylliga kinder göra det ungdomligt och oemotståndligt. Detta kan hvar och en uppnå! Uppgif tydligt namn och adress till »Snabb Parismetod» Idun's exp. f. v. b. Diskr.

Tinktur Içilma.

Säkert medel för Pormaskar och Finnar, gör huden ren och klar. Pris 3 kr. pr. flaska + porto. Försändes disk. Ebba Beckmans Hygieniska Salong Greftevegatan 3. Stockholm. Allm. Telef. 401 00 Rikstel. 706 53.

Dubbelhaka

borttages efter ny metod medelst **Menton**. Pris pr sats 10 kr. Fullständig bruksanvisning medföljer.

Råd givas och förfrågningar besvaras omgående kostnadsfritt.

Maria Enquist, Ex. Sjukgymn. Institut för skönhetsvård och Plastiska Operationer.

Stockholm. Biblioteksgat. 6-8. Riks 160 68. Allm. 226 62.

Det spelar en stor roll att uppträda med vackra och blanka naglar.

LYX

NAGELPULVER

giver utan besvär, en härlig glans åt naglarna.

Vid Aringsbergs helpension för flickor

börjar höstterminen den 1 sept. Undervisning meddelas i alla skolämnen enligt läroverkens kurser t. o. m. 7:de klassen samt i musik. Härligaste läge vid skog och sjö 1 1/2 km. från Alfveta järnvägsstation. Prospekt sändes på begäran. Aringsberg Alfveta i juli 1917.

Elsa Kjellander.

Efkullens Husmodersskola,

Jemshögby, börjar höstkursen 20 sept. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, syltning, konservering, jämte väfnader, linne- och konstsoöm, knyppling m. m. Prospekt mot dubbel porto. Selma Gustafson, föreståndarinnan, adr. till 5 sept. S med by.

En fem å sex månaders kurs för skolade sjuksköterskor

fortsatta utbildn. till husmodrar och instruktionssköterskor anordnas i höst, om tillr. antal deltagare anmäla sig, af Svensk Sjuksköterskeförening af 1910. För deltagande i kursen, som skulle börja den 1 nästk. okt., ha uppställts följ. vilkor: att vara utbildad vid större utbildningsanstalt samt att minst 5 år - utbildningstiden inberäknad - hafva arbetat i sjukvård; att vara mellan 27-38 år, att genom referenser bestyrka sin lämplighet som husmoder eller instruktionssköterska.

En del stipendier af minst 250 kr. finnes till utdeln. och kunna sökas i samband med ansökan till kursen.

Ansökan, åtföljd af vidimerade afskrifter af skolbetyg, intyg om sjukvårdsutbildning och tjänstgöringsbetyg jämte uppgift om ålder, skall ställas till **Svensk Sjuksköterskeförening af 1910 Förtroendemann.** Barnhusgatan 6 n. b., Stockholm C., och vara inlämnad före den 1 instundande augusti.

Nya Elementarskolan för flickor, Stockholm

Riks 117 55 (Ahlströmska skolan) Allm. t. Östern. 692.

29 Kommandörsgatan, invid Cirkusplan.

Kindergarten, Småskola (även gossar), 8-klassig elementarskola, Gymnasium (alla linjer) Mottagning efter 20 aug. 11-1. Hösttermin. börjar 4 sept. kl. 11 f. m. **Anna Ahlström, fil. dr.** **Ellen Terserus.**

För Kindergarten och småskola

utbildas lärarinnor i Uppsala Enskilda Läroverks seminarieklass. Kursens genomgång ger företräde vid ansökan till lärarinnekurs i huslig ekonomi vid Fackskolan i Uppsala. Prospekt genom vaktmästaren.

Josef Liljeblad,
rektor.

Carola Eneroth,
föreståndarinnan.

Elementarskola för gossar på landet.

Rektor Laurells Skolhem i Värmland börjar höstterminen d. 20 augusti. Omorgsfull enskild undervisning. God tillsyn. Kläna och efterblivna individer emottagas, men icke varnartiga. Adr. **Nässundet.** Rikstel. Nässundet n:o 1.

Detthowska Småskoleseminariet.

Kursen 2-årig. Examensrätt sedan 1899. Terminsavgift: klass I 75 kr., II 100 kr. Inträdesfordran: goda folkskolekunskaper. Inträdespröfn. den 5 sept. Utan pröfn. intages på godt betyg fr. klass VI å VII i sam- och flickskola. Skriftlig ansökan (porto bifogas) under adress **Eriksbergsg. 10, Stockholm f. v. b.**

Nobynäs Hushållsskola

Kurser fr. d. 15 aug. t. d. 15 dec. 1917 och fr. d. 15 jan. t. d. 1 juni 1918.

Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herrgård**, härligt läge å småländska höglandet. 7 minuters gångväg från Sjärneborgs hallplats, linjen Stockholm-Malmö. Grundlig undervisning i hushåll och slöjd meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan, fru **E. von Kotten, Nobynäs, Frinnaryd.** Rikstelefon 5.

S:ta Birgittaskolan

REGERINGSGATAN 19-21, STOCKHOLM

Allm. telefon 5190 :-: Förmånliga läroanstalt för kvinnligt handarbete :-: Rikstelefon 141 08

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi, Spetsöm, Filet ancien.

Anmälningar dagligen 10-5. Prospekt på begäran

Emmy Kylander.

Doktor Heüman

Kungsporspl. 2, Göteborg.
Tel. 45 46.

- Elektrisk behandling -
(för nervsjukdomar och reumatiska åkommor).

Gymnastikdirektörsexamen

afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulia, LUND**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. i Sept.
Begär utförligt prospekt!

Doktor A. Kjellbergs kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt!
Stockholm. : : **Holländaregatan 3.**

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MESSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Hennaextrakt öfverträffligt och oskadligt hårfärgningsmedel i alla nyanser. Pris Kr. 7:50 + Porto. Diskret försändelse.

Hennapulver i paket. Pris Kr. 2:50, 3.- och 4.- + porto.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör
21 Drottninggatan, Stockholm.

EBBA BECKMANS :-: **HYGIENISKA SALON**
ANSIKTSMASSAGE (även syrebehandling.) Hårmassage enl. Dr. Bardin's metod. Manicure, Pedicure. Frisering - Champonering.
Greftevegatan 3.
Riks Tel. 706 53. Allm. Tel. 401 00.

TRICOPHEROUS

är världens förmånliga Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
Pris pr fl. 2.50.
Erhålles hos alla 1:sta klass Parfumeri-, Drog- och Coiffyrfärre.